

DUHOVNI PASTIR.

Izhaja vsak mesec. — Velja 4 glid. na leto.

Letnik VI.

V Ljubljani, avgusta 1889.

8. zvezek.

Osma nedelja po binkoštih.

I. Priprava na sodbo božjo.

Daj odgovor od svojega hiševanja,
zakaj posehmal ne boš mogel več go-
spodariti. Luk. 16, 2.

Priliko popolnoma iz življenja vzeto ste ravnokar slišali. Koliko je bogatih mož, ki obilnega svojega premoženja ne marajo sami oskrbovati, in si za to najmejo hišnika. Pogosto tudi čujemo, da je ta ali oni oskrbnik po krivici ali nedolžno zatožen nenadoma poklican pred svojega gospoda, da se opraviči. Kolikrat se čuje trd glas gospodov: *posehmal ne boš mogel več gospodariti*. Mnogo jih je, ki v dnevih svoje sreče skrbé za prihodnje čase in si od svoje obilnosti v mladosti kaj prihranijo za stara leta. Da, tudi taki se najdejo, ki po krivičnem potu, kakor hišnik današnjega evangelija, obogaté na stroške svojega gospodarja. Vendar nam današnja prilika ne sme biti v opravljanje in obrekovanje, marveč v spodbudo. Vsi namreč smo hišniki božji. Celi svet je lastnina neskončno bogatega Očeta nebeskega. Vsak izmed nas pa mora biti oskrbnik premoženja, ki ga je sprejel od svojega Gospoda. Življenje, zdravje, moč, premoženje, zdrava pamet, dober spomin, sveta vera, milost božja itd. — vse to so darovi, katere nam je oskrbovati v tem življenji, od katerih bo treba kedaj odgovor dajati. Komú izmed nas ni znano, da bode Gospod vsacega — nekatere prej, druge kasneje pozval k sebi rekóč vsakemu: *Daj odgovor od svojega hiševanja*. In da ne bomo v zadregi, da ne bomo morda prepozno ozirali se po prijateljih, treba je, da se za rano pripravimo na odgovor sodbe božje. Nihče toraj naj ne odlašá priprav-

ljati se takoj v mladih letih, kajti tako zahteva pamet, a tudi beseda sv. evangelija. Da bomo toraj z zaupanjem kedaj smeli klicati: *Zdaj spusti, o Gospod, svojega hlapca po svoji besedi v miru*, premislimo danes, da je 1. potrebna in 2. kakšna naj bode naša priprava na sodbo božjo. Mili Jezus! razsvetli nam um in ogrej srce s svojo milostjo, dokler je dan, da bomo mogli obstati *pred* tvojim obličjem ob temnem času pravice.

I. Najprvo pripoveduje nam sv. evangelij o hišniku, da je bil *obdolžen pred gospodom, kakor da bi bil zapravljal njegovo premoženje*. Neredno hiševanje, nepoštenost, goljufija je vzrok, da ga gospod kliče na odgovor. Hišnik je toraj sam kriv svoje nesreče. Bojim se, da bi se utegnilo enako goditi tudi z nami. Če poslušamo svojo vest, nam morda očita, da smo preslabo kupčevali s talenti, z darovi božjimi, da smo zapravili dar svete vere, izgubili posvečujočo milost božjo, padli v greh, ki sedaj kakor Kajnova hudobija kliče od zemlje do nebes na maščevanje. Greh tudi nas toži pred Bogom. Velika je bila nekdanj zlobnost prebivalcev Sodome in Gomore. Zato Bog pravi Abrahamu: *Grehi Sodome in Gomore so veliki in vpijejo k meni za maščevanje*. Kolikrat se še dandanes zgodi, da se človeku, ki je bil včeraj zdrav in vesel, danes na mah odtrga nit življenja. Seveda nam ne gre soditi, Bog je sodbo sebi prihranil. Ali pa morda ni tudi mogoče, da je ta ali oni živel brezskrbno ne zmenivši se ni za Boga ni za večnost, ne za dušo ne za izveličanje njeno? Nakladal je greh na greh, mera hudobij se je napolnila, greh ga je zatožil pred Bogom, in, česar nas varuj božja milost — kot malopriden hišnik moral je v svojo kazen. Kristijanje! Ne dajmo se vjeti v mrežo pregreh, da nas take tožbe ne tirajo prezgodaj na pravico božjo! *Čujte in molite, ker ne veste ne dneva ne ure!*

Et vocavit illum; in ga je poklical. Nenadoma mora hišnik pred svojega gospoda. Ali pa se ne zgodi ravno to prav lahko tudi meni in tebi? Ananija in Safira padeta vsled ene same grde laži mrtva drug za drugim pred nogé sv. apostola Petra. In če bi tudi tebi Gospod na enkrat zaklical: *Kaj to slišim o tebi?* — Vsakovrstne tožbe in krivice dohajajo zoper tebe k meni. Tvoja pravičnost je farizejska, tvoja čistost je zvenela, tvoja dobra dela so v grehih zamrla. Tvoje življenje je pohujšanje, tvoje besede polne gnjusobe, tvoje misli polne nevošljivosti in sovraštva. Kaj vse to slišim o tebi? In če moraš danes spoznati, da bi težko obstal v tem trenutji pred Bogom neskončno pravičnim, da bi se morda nebo in zemlja v težkih

sodbah spustila proti tebi, oh, spoznaj tudi neskočno usmiljenje božje, ki ti je dalo odloga, da uravnaš svoje hiševanje, spoznaj, kako potrebno ti je misliti, pripravljati se na sodbo božjo. Danes je še čas utolažiti jezo božjo, kdo pa ti je za jutri porok?

Daj odgovor od svojega hiševanja, zakaj posehmal ne boš mogel več gospodariti. Ubogi hišnik! Kakor strela z jasnega neba ga je to oznanilo zadelo. Mirno je živel, brezskrbno je zapravljal premoženje svojega gospoda. Za račune se ni menil, na gospodarja je popolno pozabil. Sedaj še le spozna, da je imel gospoda pravičnega, natančnega, gospoda, čegar pravice je sramotno z nogami teptal, gospoda, ki bo sedaj njegovo hiševanje po pravici preiskal in brez dvoma tudi obsodil. Vse mu bode vzeto, službe in časti, premoženje in veljave ne bo več, nikdar več. Vse je zgubljeno, zgubljeno za vedno.

Smilil bi se nam hišnik, če bi ne bil vsega tega sam zakrivil. Prav tako pa se bode godilo vsakateremu, ki nepripravljen pride pred sodbo božjo. Kaj pač bo počel ob smrtni uri? Vera ga bo tožila, upanje bo zginilo, ljubezen bo minula. Premisli toraj, kristijan predragi, besedo pobožnega Joba (31, 14): *Kaj bom počel, kadar bo Bog vstal mene soditi in ko bo prašal, kaj mu bom odgovoril? Strašno namreč je pasti v roke živega Boga* (Hebr. 10, 31). Dobro veš, da takrat ne bo sodba za časni tvoj dobiček, marveč za večno tvojo srečo ali nesrečo. Koliko jih je šlo pred teboj, zanje prezgodaj, nenadoma jih je klicala volja božja; kmalu morda pojdeš ti za njimi. Potrebno je toraj, da pripraviš svoje srce za trenotek, ki bo za te najimennitnejši. Ali pa morda hočeš še odlašati? Čakati hočeš morda do pozne starosti? Kristijan! *Ne skušaj Gospoda svojega Boga!* — Če pa resno želiš poslej pripravljati se na sodbo božjo, hočem ti še pokazati:

II. Kakošna bodi tvoja priprava. Zviti, če tudi krivični hišnik današnjega evangelija daje ti prelep vzgled. Kaj stori? Hišnik pa je sam pri sebi rekel. Najprvo toraj premišljuje, kakó bo v bodoče živel. Tudi nam vsem treba premišljevatí. Ne rečem, da bi moral človek vedno moliti, tudi druga svoja opravila mora izvrševati, ali ravno med delom naj bi se spominjali svojega namena, svojega poklica. To bi nam bilo v veliko spodbudo in tolažbo. *V vseh svojih delih se spominjaj svojih poslednjih reči, in vekomaj ne boš grešil* (Sir. 7, 40). Kakor hišnik naj bi večkrat govorili: *Kaj bom storil, ko mi moj gospod vzame hiševanje?* Da, kaj bo z nami po smrti? Kje, pri kom bomo? Kdo se nas bo usmilil? Odšlo bo truplo sili, Bog duše se usmili! . . .

Hišnik pa nam takoj naznani, katerih del se ne bode poprijel. Kopati ni vaje, to bi bilo težko delo, beračiti ga je sram. Kakor njemu, godi se dostikrat tudi nam. Dela, truda, zatajevanja se bojimo, prevzetnosti, napuha pa je le preveč v našem srci. To dvoje pa je ravno najbolj nasprotno našemu poboljšanju. Marsikdo bi se poboljšal, toda boji se mnoge molitve, ki ga poslej čaka, boji se posta, zatajevanja, boji se pustiti slabe družbe, hudobne veselice. Boji se, da ga bodo dosedanji prijatelji in znanci zaničevali, se ž njim norčevali itd. Tako ga odvrčujeta lenoba in napuh od poboljšanja. Toda pravo poboljšanje mora po besedi sv. Bonaventure zadevati dušo in telo. Telo se mora pokoriti s trpljenjem, duh s poniževanjem. *Prevzetnim se Bog ustavlja, le ponižnim daje svojo milost.* In vendar ponižnost, kakor zelo potrebna, je težko pridobljiva čednost. Zato pa nam Bog sam v današnjem evangeliji podaje most, po katerem dojdemo do zlate ponižnosti. Ob drugi priliki priporočil je onim, ki želé resno pripraviti se na sodbo božjo dvoje, rekoč: *Bodi vam ledje opasano in sveče prižgane* (Luk. 12, 35). Zatajevanje in dobra dela toraj so po besedi Izveličarjevi najboljši dokaz hrepenenja po popolnosti. Danes povdarja samo eno dobro delo: miloščino. Hišnik gre okrog dolžnikov gospodovih, enemu odpusti več, drugemu podeli manj, vse pa si pridobi za prijatelje. In Kristus hvali tega zvitega hišnika, da je bil (vsaj za-se) dobro storil. Ta nauk tudi nam velja. Z miloščino bomo tudi mi omečili pravičnega Gospoda ob sodbi, miloščina bo i nam nebeška vrata odpirala. Da to tem jasneje uvidimo, pogledimo v sv. pismo. *Miloščina*, pravi vže pobožni Tobija (4, 11), *reši vsega greha in smrti, in ne pusti duši priti v temò. Miloščina dela veliko zaupanje pred najvišjim Bogom vsem, kateri jo dajejo. . .* (12, 9.) *Ona je, ki grehe zbrisuje in pomaga najti milost in večno življenje. — Voda goreč ogenj pogasi in miloščina se grehom ustavlja* (Sir. 3, 33). Ker je toraj miloščina tako draga pred Gospodovim obličjem, zatoraj, kristijan, bodi milostljiv, bodi radodaren, kakor in kjerkoli le premoreš. Opravljaj duhovna in telesna dela usmiljenja. Uči, opominjaj, tolaži, za žive in mrtve Boga prosi. Da, tudi za mrtve, posebno za one, ki so se ločili s tega sveta, pa po tvoji krivdi še ne gledajo obličja božjega. A tudi telesnih del usmiljenja ne zamujaj! *Sočutni bodimo*, opominja sv. Ambrož (De off. ministr. l. 2, c. 28.) *z bolniki, drugim v potrebah kolikor le moremo, pomagajmo, in časi še več kakor zmoremo.* Željo tedaj moramo imeti vse storiti, da bližnjega gládú in pomanjkanja rešimo. *Miloščina*, piše sv. Avguštin, *je tolažba naše vere, podpora našega upanja, pomoč zoper greh; izprosi*

nam milostnega sodnika, Boga samega nam daje za dolžnika. — Bog pa nikomur dolžen ne ostane. In če želimo živeti po besedi Kristusovi: Delajmo si prijateljev s krivičnim mamonom, da nas, kader obnemoremo, vzamejo v večna prebivališča.

Hišnik, nekaj časa v strahu za svojo prihodnjost, kar naenkrat poln zaupanja reče: *Vem, kaj bom storil.* Rečeno, storjeno. Gré in z miloščino podkupi dolžnike svojega gospoda. Ti pa mu obljubijo ga vzeti v svoje hiše. O da bi pač tudi ti, kristijan moj, danes s trdnim sklepom v srci zaklical: *Vem, kaj bom storil!* Zatajevati se, svoj križ voljno nositi, — ne morem, čestokrat mi je pretežko. Srce mi je še polno napuha, lakomnosti, nečistosti in drugih poglavitnih grehov, le prepočasi zatiram te globoko ukoreninjene slabosti. Toda vem, kaj bom storil. Duhovna in telesna dela usmiljenja bom skazoval, ljubezen do bližnjega naj tem stanovitneje zagori v mojem srci, in *ljubezen pokrije obilno grehov* (I. Petr. 4, 8). Ljubezen do bližnjega bo kakor dobra varuhinja, kakor zvesti angelj stala mi na strani ob smrtni uri.

K sklepu le še par besed v tolažbo. Ni ga kristijana, ki bi se ne preplašil, ko se spomni sodbe božje, bodisi posebne ali poslednje. Ali nam vsem v tolažilo pravi Izveličar (Mat. 25, 31—46), da se bo takrat oziral na to, kar je kdo dobrega storil v življenji. *Karkoli ste storili kateremu mojih najmanjših bratov, ste meni storili.* K dobrim delom in posebno k miloščini opominja nas tudi v današnjem evangeliji. Ko je namreč v priliki pojasnil, da je potrebno ozirati se v prihodnost, da je dobro bati se računa, oznanja tudi, kako se izognemo ostri pravici božji, kako bomo račun pred nebeškim sodnikom lažje dostali. Vzemimo si to priliko k srcu. Ogibajmo se lahko-mišljenosti hišnikove, s katero je zapravljal gospodarjevo premoženje. Posnemajmo pa ga v njegovi skrbi za prihodnjost. *Delajmo si prijateljev s krivičnim mamonom, da nas, kader obnemoremo, vzamejo v večna prebivališča, kajti blagor mu, kdor se spominja ubozega in potrebnega, njega bo Gospod rešil ob hudem dnevu (sodbe)* (Ps. 40, 2) Amen.

And. Karlin.

2. Satanove mreže: V. Odlašanje pokore.

Daj odgovor od svojega hiševanja.

Luk. 16, 2.

Današnji sv. evangelij nam pripoveduje o nekem hišniku, kateri je bil pred svojim gospodom obdolžen, kakor da bi bil zapravljaj njegovo premoženje. — Kdo je pač ta evangeljski hišnik? — Vsak človek, zakaj vsacega je Bog postavil za hišnika in mu podelil več ali manj dušnih, telesnih in časnih dobrot, da bi ž njimi gospodaril. Vsakemu dá potrebnih milost za zveličanje, ako jih le hoče v dobro obračati, je lahko zveličan; enemu je dal prebrisano glavo in ga je postavil za učenika, da drugim potrebne nauke daje; drugemu je dal zdravo in krepko telo, da sebi in drugim kruh pripravlja; tretjemu je dal obilo posvetnega blaga, da z njim pomaga potrebnim siromakom itd. Tako je dobil vsak človek svoj talent; ali on ni tega lastnik, temuč le hišnik ali oskrbnik.

Vendar kakor oni evangeljski hišnik, tako ravnaajo tudi nekateri ljudje: oni namreč zapravljajo dušne, telesne in časne dobrate, katere jim je Bog dal. Zapravljajo milosti, katere v nemar puščajo in jih nečejo v dobro obračati; zapravljajo zdravje z razuzdanim življenjem; zapravljajo premoženje s pijanostjo, igranjem in s prevzetno nošo ali ga skopo zapivajo in ne pomagajo ž njim potrebnim siromakom. Ali kakor za evangeljskega hišnika, tako bo prišel tudi za take nezveste oskrbnike in zapravljivce božjih dobrot dan, ko se jim bo reklo: *Daj odgovor od svojega hiševanja!* In ta dan bo, kakor vemo, dan sodbe. Vendar koliko je ljudi, kateri bi se za ta dan — dan sodbe — kaj veliko zmenili? Mnogi živé tja v en dan, kakor da bi tega dneva nikoli ne bilo. Od kod pa to pride? To pride od tiste velike mreže, katero peklenski duh mnogim ljudem sploh nastavlja, kakor sem vam že popred povedal. In ravno o tej peti mreži, katero peklenski duh vsem ljudem sploh nastavlja, hočem vam danes nekoliko govoriti v imenu Jezusa in Marije.

Peta mreža, katero peklenski duh vsem ljudem sploh nastavlja, je škodljivejša in nevarnejša, kot vse prejšnje mreže, o katerih sem zdaj že več nedelj zaporedoma govoril. Te mreže naj bi se pač celi svet bal! In dobro bi bilo, da bi vsi skupaj vsegamogočnega Boga prosili, da bi nas po vsem svojem neskončnem usmiljenju, ki ga je kdaj človeškemu rodu skazal, pred to mrežo branil in varoval, kajti ta je tako škodljiva in nevarna, da vsak dan veliko tisuč ljudi zavoljo

nje v pekel pride, ki bi nikoli tja ne prišli, ko bi te mreže ne bilo. To mrežo namreč peklenski duh tako zvito in škodljivo ljudem nastavlja, da ne more bolj škodljiva biti, kot je. Prva mreža je nastavljena mladim ljudem z nečistostjo, druga ženskemu spolu s prevzetnostjo, tretja starim ljudem z lakomnostjo, četrta revnim z nezvestobo, peta, o kateri mislim zdaj govoriti, je pa nastavljena vsem brez razločka, mladim in starim, možem in ženam, bogatim in revnim, učenim in neučenim. Oh, ko bi peklenski duh le te edine mreže ne bil izmislil! Ko bi le te edine mreže ne bilo, potem bi se ne bilo nobenemu človeku za zveličanje bati. Zato smem še reči: ko bi bilo tukaj še toliko grešnikov, in ko bi bili vsi ti še s toliko mrežami vjeti in zapleteni, vendar bi si upal z božjo pomočjo vse iz njih rešiti, ko bi le te edine mreže ne bilo; še celo kakega pijanca in lakomnika bi si upal rešiti, ko bi ne bilo te edine mreže. Glejte, tedaj, preljubi! kako zvito in prekanjeno nam je peklenski duh to mrežo nastavil!

Naj jo vam toraj naznanim, zato, da bi se je tolikanj bolj varovali. — Imenuje se odlašanje pokore, kadar namreč človek to voljo obudi, da se bo že kdaj spokoril, kar se je pregrešil, pa zdaj še ne, ampak kasneje kedaj; zato odlaša pokoro od dne do dne, ker si misli sam pri sebi: „Ta ali oni je veliko starejši kot jaz, in vendar neumno dela, zakaj bi pa jaz ne, ki mislim še dalje živeti, upam namreč, Bog me ne bo pustil pred umreti, preden se zavoljo vseh grehov ne spokorim, kar sem jih storil.“ Glejte, tacih je veliko, ki tako govoré, in menda nobenega ni, ki bi ne imel dobre volje, da se hoče enkrat poboljšati in pokoro storiti, samo to je, da odlaša. Zakaj peklenski duh jih s to mrežo moti, da se ne spokoré in on jih moti, da jo vedno odlašajo od časa do časa, od dne do dne, od tedna do tedna, od leta do leta, vse zato, da se ne spokoré, in da jih smrt prehití in zgrabi brez pokore in prave žalosti nad grehi. In tako je veliko tisoč ljudi goljufanih in vjetih v to mrežo, ki se ji pravi odlašanje pokore.

Tako odlaša marsikateri mlad človek pokoro, ki je zabredel v mrežo nečistosti. Spreleti ga sicer včasí kak strah pred smrtjo in peklom, in obudi še neko dobro voljo v sebi se poboljšati, pa kaj, ker mu peklenski duh to mrežo — odlašanje pokore — nastavi in se hitro vanjo vjame, rekoč: „Le še počakaj nekoliko, pokoro delati je še čas na starost“. In tako odlaša pokoro tako dolgo, da smrt na vrata potrka in ga seboj vzame, veliko hitrejše, kot je človek mislil. Koliko je ljudi, ki so napuhu, preklinjevanju, pijanosti, jezi in

lenobi vdani, ki zmirom mislijo, da se bodo že še kdaj poboljšali, pa se vendar ne, zakaj ne? Zato ne, ker jih peklenški duh v to mrežo vjame — da pokoro odlašajo. Oh, zares, če okolo sebe pogledamo po svetu, vidimo, da je svet poln velikih grešnikov in grešnic, in komaj enega ali drugega vidimo, da bi pravo resnično pokoro delal; gredó sicer k spovedi, pa to se ne pravi pokoro — pravo pokoro delati, če se za poboljšanje nič ne prizadevajo, in morebiti precej po spovedi v ravno tiste velike smrtne grehe padejo, kot poprej. Oh, veliko jih je, ki imajo dobro voljo in želje se poboljšati, pa kaj to pomaga, ker samo pri tem ostanejo in jih tako smrt pobira enega za drugim. Tako jih pade na tisuče v peklenško brezdnó in spolnujejo se besede sv. pisma, ki pravi: *Želja grešnikov pelje v pogubljenje*. (Ps. 111, 9.)

O, gorje toraj človeškim otrokom, ker je za nje satan znajdel to mrežo — odlašanje pokore! Koliko pogubljenih mora z zavrženimi duhovi v peklu goreti! In ko bi mi te pogubljene duše vprašali, rekoč: Oh, zakaj ste pa vendar prišli na ta strašni kraj? ali vas ni vsegamogočni Bog vstvaril? ali ni tudi za vas Bog Sin trpel in umrl, da vas je odrešil? ali vas ni sv. Duh posvetil? kako ste toraj prišli v ta strašni kraj sramote in grozovitega trpljenja? zakaj pa niste pokore delali, da bi vam bil usmiljeni Bog odpustil? In kaj bi nam na to odgovorili pogubljeni? „O gorjé, bi nam odgovorili, gorjé nam! mi smo pokoro odlašali, večji del vsi smo imeli dobro voljo in želje, se poboljšati, samo da té volje nismo spolnili tako dolgo, da smo se pogreznili v to strašno nesrečo. Oh! zdaj bi radi na zemlji noter do sodnjega dneva najostrejšo pokoro delali, da bi se tega trpljenja rešili; toda tega ne moremo zdaj več storiti, ker čas pokore je za nas za vselej pretek! Ali o blagor vam še živim! stokrat blagor vam! ker ta čas še imate, ker morete še pokoro storiti, in se tega strašnega trpljenja rešiti.“ Tako bi nam pogubljeni iz pekla klicali, ko bi Bog pripustil, da bi nam kaj povedati mogli.

Zatoraj, preljubi! delajte pokoro sedaj, dokler je še mogoče, da ne bote v družbi zavrženih duhov na vekomaj v peklu goreli. Vaše duše so vsaj predrago odkupljene, kakor da bi morale biti v družbi tako grdih zavrženih duhov, zato piše sv. Peter: „*Veste, da niste s strohljivimi rečmi, z zlatom ali srebrom odkupljeni od svojega nečimurnega obnašanja po očetovskem izročilu, ampak z drago krvjo Kristusa, kakor neomadeževanega in nedolžnega Jagnjeta.*“ (I. Pet. 1, 18. 19.) Obudite pravo resnično žalost nad svojimi grehi, storite resničen sklep,

se poboljšati, in začnite tudi kaj za svoje grehe z voljo trpeti, in nikar ne pustite, da bi vas peklenski duh v to mrežo vjel, ki se ji pravi odlašanje pokore. In hvalite Boga, da vas je v vaših grehih do zdaj tako milostljivo prenašal; zakaj Bog ne bo zmirom imel tako potrpljenje z vami; zato pravi Kristus: *Pride noč*, (t. j. smrt) *ko ne bo mogel nobeden več delati*. Ali hočete mar spreobrnjenje in pokoro do jutri odlašati? Vendar sv. Duh pa ne pravi: *jutri*, ampak *danes*; — *danes, ko slišite glas Božji, ne utrdite svojih src*. Le peklenski duh — ta vedno kliče: „Danes še ne, ampak jutri ali še čez več časa se boš spreobrnil.“ In tacih je brez števila veliko, ki peklenskega duha poslušajo, silo malo pa njih, ki se ravna po glasu svetega Duha. In od tod pride, da jih peklenski duh strašno veliko v to mrežo odlašanja pokore vjame in sedaj potegne v peklenko brezno.

Zdaj pa le še prav majhna prilika. Kaj menite, preljubi! ko bi ribe pamet imele, in bi jim kdo mogel povedati, da jih bo prišel ribič z mrežo lovit, in jih potem prodal, da bodo kuhane ali pečene pojedene: kaj menite, kaj bi ribe storile? ali bi se ne umaknile, in ali bi ne bežale ali daleč po vodi, ali pa bi se ne poskrile po luknjah, kolikor bi le mogle, da bi jih ribič ne dobil v svojo mrežo? Kaj ne, gotovo bi to storile iz skrbi, da bi nesrečne ne postale. In zdaj pomislite: vi pamet imate, in jaz sem vam iz dobrega srca zdaj že pet nedelj pravil, kakšne nevarne mreže nam peklenski duh nastavlja, namreč: mladim ljudem mreže nečistosti, ženskemu spolu mrežo prevzetnosti, starim ljudem mreže lakomnosti, revnim ljudem mrežo nezvestobe, in vsem ljudem sploh mrežo odlašanja pokore — vse té mreže nam peklenski duh zato nastavlja, da bi nas vanje vjel in seboj potegnil v peklenko brezno, da bi ž njim vred goreli v večnem ognju, in se tam pekli veliko strašnejše kot nekdanj sv. Lovrenec na gorečem rožu: oh! ali ne bomo toraj pred temi mrežami bežali; ali se ne bomo skrbno varovali, da nas peklenski ribič ali satan v svoje strašne mreže ne vjame? Res pametno in potrebno je to; ali kaj pomaga marsikatero opominjati, ker sami v mreže peklenškega duha hoté. Taki imajo oči pa nočejo videti svoje nesreče; imajo ušesa pa nočejo poslušati lepega opominovanja in tako gredó svojemu pogubljenju nasproti. Ali hočete, preljubi poslušalci, tudi vi biti slepi in gluhi do zveličanskega opominovanja? Oh! če vam je kaj mar za nebesa — nikar ne ravnajte tako, in ne pozabite, kaj pravi sv. Duh: *Danes, ko slišite glas božji, ne utrdite svojih src*. Amen.

JOŠ. KRČON.

Deveta nedelja po binkoštih.

I. Obiskovanja Božja.

Da bi bilo spoznalo tudi ti, in zlasti ta svoj dan, kar je v tvoj mir; zdaj pa je skrito pred tvojimi očmi.

Luk. 19, 42.

Presunljivo je, kar nam današnji sv. evangelij pripoveduje. Zadnjikrat se poda Jezus na pot v Jeruzalem, da bi tam s svojimi učenci jedel velikonočno jagnje, in bil potem sam kot Jagnje božje zaklan za grehe sveta. Z Oljske gore gré proti svetemu mestu, katero se je v vsej svoji lepoti in veličastvu lesketalo pred njegovimi očmi. Trume ljudi ga spremljajo in marsikatero oko se veselja sveti, ako se ozre na lepi Jeruzalem in na njega, ki je bil Izraelov Odrešenik in Zveličar. Druge množice mu pridejo iz svetega mesta nasproti, da mu kot svojemu Kralju in Zveličarju skažejo svoje spoštovanje.

Ali v sredi tega veselja se Jezus milo razsolzi in zjoka, ter reče: *Da bi bilo spoznalo tudi ti in sicer ta svoj dan, kar je v tvoj mir; zdaj pa je skrito pred tvojimi očmi!*

Zakaj Jezus tako milo joka, zakaj tako toži? S svojim vsega-vidnim duhom je Jezus gledal v prihodnost in je videl, kako ga bode ravno to ljudstvo, ki mu zdaj slavo vpije, od farizejev zapeljano, na križ terjalo; in tiste strašne besede: „Križaj ga! Križaj ga! Njegova kri naj pride čez nas in naše otroke!“ je že slišal iz besedi: *Češčen bodi, kateri pride v imenu Gospodovem! Hosana sinu Davidovemu!* Videl je strašno kazen božjo, ki jih bode zadela; — videl je, kako bodo sovražniki prišli, mesto oklenili kakor z oklepom, da se ganiti ne bodo mogli; — videl, kako ga bodo oblegli, kakor divja zverina, od vseh strani stiskali, in po divjaško nanj planili, razbili lepo zidovje, pomorili prebivalce in tako zalo mesto tako razdejali, da kamen na kamnu ne bode ostal. Njegovo ljudstvo, nekdanj njegov ljubljeneec in kralj narodov, bode raztreseno med vse narode sveta. Še bi se dala ta kazen odvrniti, ko bi ljudstvo spoznalo, kaj mu je v mir, pa je skrito pred njegovimi očmi! Trdovratno ljudstvo ni spoznalo časa svojega obiskovanja, in Jezus toči solze zaradi trdovratnosti in osode njegove. Kar nam sv. evangelij o Jeruzalemu in izraelskem ljudstvu pripoveduje, je podoba tega, kar se celim narodom in posameznim ljudem godi in ponavlja.

V življenji narodov, kakor posameznih ljudi so ure, ki določijo njihovo srečo ali nesrečo. Takim trenutkom pravimo obiskovanja

božja, kakor je Jezus rekel o svojem zadnjem prihodu v Jeruzalem. Blagor človeku in ljudstvu, ako ta čas obiskovanja spozna in se ga prav posluži! To obiskovanje božje bode zanj začetek nove sreče in velicega blagra. Ali gorje onim, kateri kakor judje časa svojega obiskovanja ne spoznajo! Nesreča velika jim je gotova za petami.

Prav potrebno se mi zdi toraj danes nekoliko o obiskovanju božjem spregovoriti. Odgovoril vam bom na dvoje vprašanj: I. Kaj naj imenujemo obiskovanje božje? II. Kako se ga moramo poslužiti? — Milost Gospoda Jezusa Kristusa naj nas obišče, da nam bode to premišljevanje obilni dušni sad obrodilo.

I. Kaj je obiskovanje božje v našem življenji?

Obiskovanja božja so vsi tisti trenutki in dogodbe našega življenja, v katerih se nam Bog posebno vidno bliža, ali s trpljenjem, ali z veseljem, nas kakor prijatelj obišče in za roko prime, da bi nas peljal v nebeški Očetov dom, v zgubljeni paradiž. Vsak trud božji za naše zveličanje moramo obiskovanje božje imenovati.

Nekoliko zgledov vam bo to še bolj pojasnilo: Nekdo se nahaja v grehah ali celo v grešni navadi. Pa naenkrat postane nemiren in misel ga prešine: „Čas je, da konec storiš svojemu grešnemu življenju.“ Nekaj ga žene k spovedi, nekaj ga sili se čisto izpovedati, — glejte, to je bilo zanj obiskovanje božje. — Drugi je mlačen, mrzel v službi božji, — pa kar nenadoma spozna, da ga tako življenje ne bode zveličalo; zdaj čuti, da mu je molitev potrebna in večkratno prejemanje sv. zakramentov, če hoče zveličan biti. To je bilo božje navdajanje itd.

Sveta vera nas sicer uči, da nam je Bog, neskončno bitje, v svoji ljubezni in usmiljenosti vedno blizo. Kakor solnce s svojo svetlobo ves svet razsvetljuje in ogreva najmanjši list na drevesu, najdrobnejši pesek na bregu morja, tako neskončno modri Bog vse naše življenje vlada: in tako je vse, kar se godi v življenji narodov in posameznih ljudi, — obiskovanje božje. *V njem živimo, se gibljemo in smo.*

Posebno so žalostne dogodbe obiskovanja božja. Kar se je godilo z izraelskim ljudstvom, godi se z vsakim posameznim človekom. Izraelsko ljudstvo je podoba človeške duše; vse obiskovanje človeške duše najdemo v zgodovini izraelskega ljudstva. Bog je hotel Izraelce pripeljati v večna prebivališča in po tem ljudstvu bi bili imeli pozneje vsi narodi na zemlji obiskovani biti.

Bog je že v začetku naše prve stariše v raju obiskoval, se ž njimi pogovarjal, jih učil, jim zaradi greha kazen, pa tudi že Odrešenika napovedal.

Enako je Bog pozneje obiskal Abrahama. Peljal ga je iz njegove hiše in rodu in sklenil zvezo ž njim, da bi njega in njegove naslednike blagoslovil, in jih storil veliko ljudstvo in njihovemu rodu dal Zveličarja sveta.

Bog je obiskal Izraelce še po drugih očakih, svetih možeh, ki so ohranili vero v pravega Boga med ljudstvom in upanje v obljubljenega Odrešenika. Potem jih je obiskal po Mojzesu, ki je ljudstvo izpeljal iz egiptovske sužnosti, rudeče morje razdelil in velike čudeže v puščavi delal. Dal je Bog ljudstvu v puščavi zapovedi in je sam ž njim govoril. On jih je peljal v obljubljeno deželo, pregnal iz nje ajdovske narode in jo je dal Izraelcem v oblast. Srčne junake je Bog obudil, da so ljudstvo sovražnikov branili. Dal jim je dalje mogočne kralje in pustil tempelj med njimi zidati, da bi bil vedno s svojo milostjo ljudstvu blizo. Pod kraljem Salomonom so bili Judje najbolj srečni, Bog jih je pred vsemi drugimi narodi oblagodaryl. — Obiskovanje božje so bili za Izraelce preroki, ki so jih na Boga in njegove obljube opominjali, pred malikovanjem pa svarili in o obljubljenem Odrešeniku govorili. — V polnosti časov je Sin božji sam v človeški podobi prišel in svoje ljudstvo obiskal. Triintrideset let je bival med njimi, govoril jim besede večnega življenja. Ljudstvo je videlo mogočna njegova dela in uživalo dobrote, ki jih je povsod delil. Ako premislimo vsa ta obiskovanja božja, s katerimi je Bog svoje ljudstvo obiskoval, moramo reči z besedami svetega pisma: *Del Gospodov pa je njegovo ljudstvo; Jakob je mera njegovega deleža. Našel ga je v pusti deželi; v kraji strahote in velike puščave; vodil ga je in učil, in varoval ko punčico svojega očesa. Kakor orel vabi k letanju svoje mlade, in se nad njimi veseli; tako razprostira on svoje perute in ga vzame in nosi na svojih ramah. Gospod sam je bil njegov vodnik in ni bilo ž njim tujega boga.* (V. M. 32, 9—12.)

Življenje vsacega človeka je podobno temu od Boga tako ljubeznjivo oskrbljevanemu življenju izraelskega ljudstva. Vsak človek je izvoljen otrok božji, po božji podobi ustvarjen. Ali Bog ne čuje s svojo milostjo nad življenjem vsacega človeka? Ni ga človeka, katerega dnevi bi ne bili s posebnimi dokazi božje dobrotljivosti in ljubezni zaznamovani. Vsak izmed vas mora spoznati s hvaležnim sreem: „Gospod, nisem vreden tvoje zvestobe in ljubezni, katero si mi do zdaj skazoval“. Ali s sv. Petrom: *Pojdi, Gospod, od mene, ker sem grešen človek.* Kolikokrat vzame Bog kako težko trpljenje, pod katerim smo že dolgo zdihovali, nagloma od nas. V sredi temne noči, ko ni bilo več upanja, se je razjasnilo, in zdravje se je spet po dolgi boleznini povrnilo v naše in naših prijateljev ude. Temni oblaki nad nami, ki so žugali razliti točo in pokončati vse, so se mirno razdelili.

Bogastvo, čast smo dosegli. Zvesti prijatelji so prišli v urah skušnjav, dvomov in dušnih britkosti, da so nas utolažili. Božji klici so obilno doneli v naših sreih, nam v podučenje in svarjenje.

Zraven tega ali niso tisti trenutki, v katerih Gospod po svetih zakramentih svojo milost čez našo dušo razlije, prava obiskovanja božja? Bog nas je obiskoval koj v začetku našega življenja, nas posvetil in posebno zavezo milosti z nami sklenil, kakor s svojim izvoljenim ljudstvom; ali ni nas Bog s svojim duhom pomazilil in potrdil? Ali ni nas po svoji besedi učil, kakor nekdaj izraelsko ljudstvo, in nam duhovne dal za svoje namestnike? On obhaja še v večji ljubezni skrivnosti svojega včlovečenja v naši duši, in nas je posvetil v živ tempelj svoje milosti. On je bil vedno pripravljen nam svojo ljubezen iz novega skazati, ako smo bili grešili in njega zapustili. Kakor nekdaj Caharija (1, 68) moramo tudi mi spoznati in reči: *Češčen bodi Bog, Gospod Izraelov, ker obiskal in rešil je svoje ljudstvo.*

Pa Bog je tudi kaznoval Izraelce, ako ga niso vbogali. Že na poti v puščavi jih je veliko pomrlo. Sovražnikom jih je izdal, ki so jih hudo stiskali. Vojsko in bolezní je med nje poslal. V asirsko sužnost so bili peljani. Razdejal je njih tempelj, s katerim so se toliko ponašali. Niso imeli več božje službe, ne altarja, ne daritve, ne kralja, ne duhovnov, vrženi so bili med neverne narode. (Os. 3. 4.) *Ob babilonskih rekah ondi smo sedeli ter se jokali, ko smo se Sijona spominjali. Na vrbe sredi njega smo obesili svoje citre. Ker tam so nas povpraševali, kateri so nas vjete peljali, po pesmih in kateri so nas bili odpeljali, so rekli: Pojte nam katero sijonskih pesmi. Kako bomo peli Gospodovo pesem v tuji deželi?* (Ps. 137. 1—4.) Ali še hujše je roka božja ležala na nekdaj tako ljubljenem Izraelovem ljudstvu. Prišlo je pod jarem prevzetnih Rimljanov. Kraljeva palica je bila od Juda odvzeta. Jeruzalemsko mesto s prelepim tempeljem je bilo razdejano, judje so bili razkropljeni po vsem svetu, ter kažejo še dandanes, kako pravične so kazni božje.

Nobeno ljudstvo na zemlji še ni bilo tako visoko povzdigneno, pa tudi nobeno tako ponižano in kaznovano kakor judovsko. *S šibo bom obiskal njih hudobije in s tepenjem njih pregrehe.* (Ps. 88, 33.) To žuganje Gospodovo se je natanko spolnilo.

Enako kakor judovsko ljudstvo je Bog tudi nas že večkrat obiskal s kaznijo. Očetovskega obiskovanja njegove ljubezni nismo spoznali in si v prid obrnili. — Ali nismo čutili že šibe, s katero nas je Bog tepel? Ali vam hočem naštevati nesreče, katere so že čez nas prišle ko kazni zavoljo grehov? — Kar smo najbolj upali in že takorekoč imeli, nam je spodletelo. Večletni trud je bil prazen in zastoj. Ogenj in voda sta temu ali onemu pokončala blagostanje. Nagla nesreča pripravi marsikoga na beraško palico. Bolezen pride

v hišo in jo z bolečino in revščino napolni. Smrt vseka nam globoke rane, ki se le počasi zdravijo in katere se nikoli popolnoma ne zacelijo.

Preljubi! Ali niso dnevi, v katerih živimo, za nas dnevi obiskovanja božjega? Kaj se vse vidi in sliši po svetu? Revščina in zdi-hovanje se povsod glasi. Koliko jih je bolezen pobrala in jih še po-bira. Kaj se nam obeta v prihodnje? Kdo je tega kriv? Ljudstvo postalo je neverno, ni spoznalo časa svojega obiskovanja in se ga ni poslušilo, začelo je pregrešno živeti in le za pozemeljsko skrbeti. Glas božji, ki nam govori le po sveti cerkvi, se ne posluša, ampak zaničuje in zasmehuje. Človeški duh je postal tako prevzet, da ne potrebuje več ne Boga, ne cerkve, ne nebes. Zato toliko hudega na svetu, da ljudje spoznajo, da niso svoji, da so le ljudje, v oblasti božji, kateri ljubi tiste, ki njega ljubijo, sovraži in kaznuje tiste, ki njega sovražijo in bežijo pred njem.

II. Kako si moramo obiskovanje božje v prid obrniti? — Po-božni kristijan vidi v vsem, kar čezenj pride, bodi si hudo ali ve-selo, previdno roko božjo, kateri se rad podvrže. Mi nismo, kakor ajdje, ki bi le slepemu naključju vse pripisovali, temuč govo-rimo s sv. Duhom: *V njega roci so vse pokrajine zemlje; in nje-govi vrhovi hribov.* (Ps. 95, 4.) *Gospod! preiskuješ me in poznaš me. Ti spoznaš moje dejanje in nehanje. Ti pregleduješ moje misli od daleč, moje stezo in mojo vero si preiskal. In vsa moja pota si pre-videl.* (Ps. 139, 1—3).

Ako so tudi pota našega življenja temna, in peljajo čez ska-lovje in skoz trnje, srčno in zaupljivo gré kristijan po njih, ker vé, da ga roka božja vodi, brez katerega vednosti in volje še las z naše glave ne pade. Ako mu je sreča prijazna in se mu spolnujejo nje-gove želje, govori: *Gospod je storil to in je čudoviten v naših očeh.* S prečisto devico Marijo s hvaležnim srcem k Bogu kliče: *Ve-like reči je storil nad menoj On, ki je mogočen in sveto njegovo ime.* (Luk. 1, 49.) Ako ga nesreča zadene, ako je v stiskah, ako mu nobena zvezda več ne sije — tudi z zaupanjem govori: *Gospod je to storil in čudoviten je v naših očeh. S potrpežljivim Jobom misli: Roka Gospodova me je zadela.* (Job 19, 21.)

To je razloček med vernim kristijanom in med nevernikom. Neverni iščejo povsod vzrokov teh ali onih dogodeb, ali prsta Božjega ne poznajo, ki vse po svoji volji vlada. Ali pobožni kristijani se po-vzdignejo v pravem spoznanju do Boga, svojega Gospoda, kateri vse

ni tega sveta in njegovih dogodbe v svoji roki drži. V njegovi volji in njegovi modrosti je zadnji vzrok vseh stvari in vsake dogodbe v našem življenji, to je prava modrost, katera človeka srečnega in zadovoljnega stori; ako vse okoli njega omahuje, on je stanovit in tudi v najhujših poskušnjah.

Vsako obiskovanje božje v našem življenji ima pa tudi še večji namen. Služi nam v posvečenje naše duše. *To je volja božja, vaše posvečenje* (Tes. 4, 3). *Tistim, ki Boga ljubijo, se vse reči dobro snidejo* (Rim. 8, 28). Mi moramo biti izrejeni za večno življenje; trpljenje in veselje so pripomočki, katerih se Bog posluži, kakor se mu za najbolj dobro in koristno dozdeva. Vse, kar nam dá, moramo iz njegove roke vzeti, in v svoje dušno izveličanje obrniti. — Sreča naj nas nagiba k toliko večji zvestobi in ljubezni do Boga. Veselje človeku sree širi, in ga z vso močjo k Bogu vleče, ki je začetek in vir vse sreče. Le sprideno srce bi zamoglo kako veselje uživati, ne da bi Boga ljubilo. Kdor veselje in srečo na poti svojega življenja najde, pa hvaležno svojega očesa k Bogu ne povzdiguje, zasluži, da se mu zopet vzame, kar nehvaležno srce vživa. Ljubezen je sestra veselja, ta pride v človeško srce, ako ni z grehom pokvarjeno. Ali ni to res? Ako ste kaj veselega doživeli, ako se vam je kako upanje spolnilo, ali se niso brez pomisleka vaše oči k Bogu obrnile? Vesele dogodbe v našem življenji naj budijo tedaj večjo in čistejšo ljubezen v našem srcu do Boga. One vlečejo naše srce k Bogu, od katerega pride vsako veselje.

Ta ljubezen bo pa resnična, ako bomo Gospodove zapovedi zvesto spolnovali. Kdo bi namreč njega žalil, od katerega je ravno kar toliko dobrot prejel?

Pa tudi nadloge pridejo od Očeta iz nebes v zveličanje naše duše. One nas vabijo in kličejo, se zopet k Bogu vrniti; ž njim nas hoče Bog od sveta ločiti, in za naše grehe pokoriti. Kdo ne bi nadlog rad sprejel od Boga, katere so mu v toliki dušni prid! Veselje in sreča tega sveta imata nekaj zapeljivega za človeka. V veselji in sreči človek le prehitro, prerad svojega Gospoda in Boga pozabi. Božje zapovedi so mu težak jarm, ki ga od sebe vrže, in se posvetnemu vdá. Kolikokrat se ponavlja v človeškem življenji, kar sv. pismo o zgubljenem sinu pripoveduje. Ko mu je bilo dobro v hiši svojega očeta, jo je zapustil in rekel: „Daj mi dedščino!“ Še le nagota in lakota ga je prisilila klicati: „Vrnil se bom k svojemu očetu, in mu porečem: „Grešil sem pred teboj in nebesi, in nisem vreden tvoj sin imenovan biti.“ (Luk. 15, 12. 17. 18.)

Pomanjkanje, nadloge itd. peljejo večkrat istega k Bogu nazaj, kateri je Boga pozabil v veselji tega sveta. — Gospod nam trpljenja ne sme odvzeti, ker bi ga le prehitro pozabili. Pa tudi zato ne, ker bi nam priliko odvzel, pokoro delati za svoje grehe. Zavoljo greha je trpljenje na zemlji potrebno. Kdor je grešil, mora z bolečino svoj dušni dolg zbrisati. S trpljenjem najložje božji pravici zadostujemo. To je prav lahek pripomoček se rešiti kazni onkraj groba.

Kdo bi tedaj trpljenja rad iz božje roke ne sprejemal? Po njem nas Bog k sebi kliče, ter nas opominja Boga in večnosti ne pozabiti. On ravna, kakor usmiljeni Oče, kateri nam za kratko trpljenje odpušča velik dolg naših grehov.

Prenašajmo tedaj voljno vsako nadlogo, katero nam Bog pošlje. Bolečine bodo dolg greha od naše duše zbrisale, in naše grešno srce čisto in lepo pred božje obličje postavile.

Kaj nas v prihodnje čaka, veselje ali žalost, trpljenje ali sreča, — ne vemo. Vse je skrito pred našimi očmi. Ker pa ne vemo, kaj nas čaka, povzdignimo svoje oči in roke k njemu v nebesa, kateri vso našo osodo v svoji roki nosi, da nas v svoji milosti obišče, in nas po nevarnem potu tega življenja pelje v pravo domačijo, v sveta nebesa. Amen.

† Štefan Gnezda. (1874.)

2. Raznovrstne solze na svetu.

Luk. 19, 41.

Vvod. Jezus Kristus se je jokal; toraj se smemo tudi mi jokati; jokati se ni sramotno. Odkritosrčne solze nam kažejo najglobočja čutila srca, kakoršna se ne dajo z besedami izraziti; in če se govorjenje prišteva najčastnišim darovom, ki jih je človek od Boga prejel, moramo tudi Bogu hvaležni biti za dar blažilnih solz. Ko bi solz ne imeli — to se ne dá tajiti — bilo bi naše življenje še veliko revniše na svetu... Iz solz se še najbolje spozna srce človekovo. Sv. Avguštín: *Solze so kri naše duše.* Kakor se pa lahko vsaka reč zlorabi, tako tudi plemeniti dar nebeški — solze: lahko so človeku v blagor ali gorje. Solze so po raznih okoliščinah našega življenja zelo različne. Naštejmo le petero najvažniših: 1. Solze žalovanja, 2. solze sočutja, 3. solze veselja, 4. solze jeze, 5. solze kesanja.

Izpeljava. Prvi in najnavadniji vir solz je žalovanje. Predno še jezik naznani britkost srčne rane, jo je že solzno oko razodelo... Take solze je pretakal prerok Jeremija zaradi mesta Jeruzalemskega, svoje domovine, svojega naroda. Take solze je pretakala vdova v Najmu za svojim umrlim sinom; Marija poleg križa; Kristus poleg groba svojega prijatelja Lazarja. — Take solze olajšujejo srce, tolažijo...

2. Potoki solza se pretakajo povsod in ob vseh časih: otrok se milo joka pri smrtni postelji ali na grobu svoje matere, mati poleg rano umrlega ljubljenega otroka; bolnik, ki ves zapuščen, v hudih bolečinah že tako dolgo zdihuje na bolniški postelji; jokajo se zaničevani, krivično preganjani, pozabljeni, nesrečni, zlasti stariši nad nehvaležnimi otroci... Koliko solz!

3. Srečen se sme imenovati človek, kateri more po pravici reči: „Jaz nisem sam zakrivil teh solz, prelivam jih po nedolžnem.“ — Žalostno pa je, ako je človek svoje obilne bolečine sam kriv, takemu solze ne olajšajo žalosti, mu niso hladilno zdravilo.

4. Srečen tudi človek, kateri ni zadolžil tujih solz. Gorje onemu, zaradi katerega se jih mora veliko jokati. Večkrat take solze v nebo kličejo za maščevanje...

II. 1. Solze sočutja je, kakor pripoveduje današnji evangelij, naš Gospod Jezus Kristus pretakal. Take solze so čutile pobožne žene Jeruzalemske, ko je Jezus težki križ nesel na Kalvarijo. — Take solze so tudi v očeh dobrega kristijana kakor dragi biseri, ker nam pričajo, kako plemenita ljubezen je v njegovem srcu, ki ga tuje gorje tako boli.

2. Ko vidimo solze v Jezusovih božjih očeh, imejmo neomejeno zaupanje do njega, ker nam te solze pripovedujejo, kako neskončno usmiljeno je njegovo božje Srce in pripravljeno v sleherni nadlogi pomagati... Posnemajmo ga, in prizadevajmo si sami za blago in sočutno srce; kajti človek, katerega nič ne gane nesreča trpečega brata, kateri ne potoči nobene sočutne solze, ko vidi jokati svoje brate, ima trdo srce kakor skala, iz katere ne more nič dobrega, nič plemenitega izrasti...

3. Vendar samo jokati se, še ni zadosti. Sočutje se mora pokazati v dejanju, kakor vidimo pri Jezusu, ki ni le jokal nad Jeruzalemom, marveč tudi storil vse, kar je bilo le mogoče za nesrečno mesto; sam pravi: *Kolikokrat sem hotel...*

4. Ni še zadosti, če solze pretakaš, kadar je tvoj bližnji na napačni poti, če je v pomanjkanji, če je zatiran: moraš tudi delati, dejanjsko pomagati; kajti če so že sočutne solze zaslužljive, koliko bolj bo v nebesih poplačano dejanje krščanske ljubezni?

III. 1. Tudi od veselja se človek joka, komu ni to znano? In gotovo je najpristrčniše veselje ono, ki nam privabi solze v oči. Je li tudi Jezus kdaj pretakal solze veselja, tega ne vemo; gotovo pa jih je v oči družih privabil, ker je povsod dobrote delil. Ali si moremo drugače misliti, kakor da so se zalesketale svitle solzice v očeh onih lačnih, katere je čudežno nasitil, onih nesrečnih, katere je potolažil, bolnih, katere je ozdravil, mrtvih, katere je oživil? Kdo bi na pr. mogel razsoditi, koliko je bilo med onimi obilnimi solzami, ki jih je prelil sv. Peter, — solz vesele hvaležnosti? . . .

2. Nam pa stopijo solze veselja v oči, če so dobri otroci hvaležni, če se drage osebe po dolgi ločitvi zopet povrnejo; če se hudobneži po našem prizadevanju poboljšajo; če smo pretečo nevarnost srečno prestali; če slišimo ali beremo, kako preganjana nedolžnost pride do svojih pravic; ob času pristrčne molitve, ob radostnem cerkvenem praznovanju itd.

3. Drugim prouzročimo solze veselja, kolikorkrat žalostne utočimo, druge obvarujemo lakote, sramote in bede, jih ljubeznivo rešimo iz hudih zadreg itd. — Take solze hvaležne radosti so prelepo plačilo za plemenita dela.

4. Če že na zemlji ne moremo z nobeno drugo stvarjo tako občutnega veselja izraziti, kakor s solzami veselja, kako velika bo še le naša radost v nebesih, ko nam bodo prišle naproti srečne duše, rekoč: „Vam se imamo zahvaliti za rešenje svoje!“ In kolika radost, ko poreče večni sodnik: „Ker ste na zemlji tako radi druge oveseljevali, pridite zdaj, da boste razveseljeni v večnem veselji, katerega vam ne bo nihče odvzel!“

IV. 1. Strašne so solze, ki se pretakajo iz jeze; nekaj peklenškega imajo v sebi. Ako se satan kdaj joka, ima take solze; spominjajo nas na tisti *jok in škripanje z zobmi*, o katerem nam Jezus govori. Take solze tečejo vsled nevošljivosti, ljubosumnosti, sovraštva, maščevalnosti . . .

2. Samo ob sebi se razume, da se take solze kristijan ne spodobijo, ker so krščanskemu duhu, kakor ga nas je Kristus učil z besedo in zgledom, popolnoma nasproti. *Od mene se učite, jaz sem krotak* . . .

3. Junaško toraj premagujmo take strasti, katere napravljajo tako nečastne solze . . . Pomislimo, kako si z njimi grenimo in krajšamo življenje, za večnost pa kazen pripravljamo . . .

4. Varujmo se pa tudi na vso moč, da pri družih taci solz ne vzbujamo, da se tuje hudobije in nesreče ne vdeležujemo . . .

V. 1. Slednjič omenjam še najkoristniših solz — solz kesa nja; imenoval bi jih grenko-sladke solzice; — o to so dragoceni biseri! Take solze je pretakal David, Magdalena, Peter . . . Tudi vsak izmed nas ima dovelj vzroka jih pretakati.

2. Biti morajo odkritosrčne, kakor pri Davidu itd. To odkritosrčnost pokaže zlasti nastopno korenito poboljšanje. Prelilo se je že veliko hinavskih, goljufnih solz . . .

3. Brez koristi bi bile, ko bi tekle zarad časne škode ali zgube . . . Jokajmo zato, ker smo Boga razžalili; samo natorna žalost nam nič ne pomaga pred Bogom . . .

4. Le naj tekó obilno te solze, — zdaj naj tekó, — nikar jih ne odlašati na zadnjo uro . . .

Konec. Bog je dal kri tudi naši duši, našim očem solze. — Nikar ne zametujmo tega tako draze ga daru božjega; solze jezljivosti so zastrupljena kri. — V britkostih si s solzami olajšamo srce. — Jokajmo z jokajočimi. — Bodimo hvaležni za solze srčne radosti. — Odkupujmo zgubljeni raj s predrago ceno odkritosrčno skesanih solz.

Praznik vnebovzetja.

I. Marija — Jezusova in naša mati.

Danes gré Marija Devica v nebesa:
veselite se, ker s Kristusom kraljuje
vekomaj.

Predpev v duhovnih molitvah.

Močno je želel sv. Avguštin takrat v Rimu biti, kadar se kak cesar po srečno dobljeni zmagi slovesno in zmagoslavno v mesto pelje. Tisti dan so vsi Rimljani po koncu; visoki in nizki hité premagaleu nasproti, pozdravljajo, slavé ga, — vošijo mu srečo in dolgo življenje. Jaz pa bi bil stokrat rajše priča tistega veselja, s katerim je bila Marija Devica današnji dan v nebesa vzeta. Z največjo radostjo jo je sprejel nebeški Oče kakor svojo ljubo hčer, božji Sin kakor svojo

ljubljeno mater, sveti Duh kakor svojo blago nevesto. Z največjo častjo so jo pozdravljali angelji kakor svojo gospó, preroki kakor od njih napovedano začetnico zveličanja, aposteljni kakor svojo učenico, mučenci kakor svojo tolažnico v trpljenju, spoznavalec kakor svojo pomočnico v sveti nedolžnosti ali pokori, device kakor svoj bliščeči zgled čistosti in svetosti. Veselimo se tedaj tudi mi danes, ker obhajamo spomin tistega presrečnega dneva, ko je šla Marija Devica v nebesa, in ondi z Jezusom kraljuje vekomaj. Veselimo se, 1. ker je ona, ki je današnji dan v nebesa šla, Jezusova Mati, tedaj more tudi nam v nebesa pomagati; veselimo se, 2. ker je ona tudi naša Mati, in tudi nam hoče vanje pomagati. Začnem v imenu tistega, kateri je današnji dan svojo Mater v nebesa vzel, v najsvetejšem imenu Jezusovem.

I. Današnji dan je Marija tek svojega življenja dokončala in šla po plačilo svojih prelepih čednost in dobrih del v nebesa. Današnji dan je Jezus svojo Mater, katera je tolikanj po njem medlela, k sebi poklical, jo pričo vseh angelov in svetnikov očitno kakor svojo Mater spoznal; jo storil deležno svojega kraljestva in svojega zveličanja, kakor je bila na zemlji deležna njegovega trpljenja. Današnji dan se je Mariji vse premenilo! Ona, najbolj uboga, svetu neznana, od njega zapuščena gre danes s svetlobo in veličastvom obdana med veselim angeljskim petjem v nebesa. Ona, ki je kakor z mečem prebodena stala pod križem, na katerem je njen božji Sin umiral, je danes od ravno tega Sina na svetli sedež najbližje njega posajena in kraljica nebes in zemlje kronana. Veselimo se tedaj posebno danes tega čudnega Marijinega spremenjenja, — veselimo se njenega častitega vnebovzetja ne le zavoljo nje, temveč tudi zavoljo samih sebe, ker imamo zdaj nad Marijo mogočno pomočnico v nebesih, ki nam more svojo roko ponuditi in tudi nam v nebesa pomagati, ker je Mati Jezusova. Sv. Pavel pravi o Jezusovem vnebohodu: *Šel je na visoko, dal je darove ljudem*. Kakor se megla iz doline kviško vzdignjena v deževne kaplje razdeli in suho zemljo namoči, ter jo rodovitno stori; tako tudi naš z zemlje v nebesa povzdignjeni Odrašenik svoje darove bogato na zemljo rosi. Ravno té besede neki cerkveni učenik na Marijo, ki je današnji dan v nebesa vzeta bila, obrne in pravi: *Marija v vsem Jezusa svojega Sina posnema, odkar je v nebesa šla, tudi ona daje darove ljudem*.

Ako je kralj Šalomon svojo mater Betzabejo tolikanj spoštoval, da ji je ponižno nasproti šel in jo na visoki sedež posadil na svojo

stran, ter ji vsako prošnjo uslišati obljubil; *Mati*, je djal, *karkoli hočeš, prosi, nič ti ne bom odrekel*; bo li Jezus svoji Materi, katero je danes povzdignil čez vse angelje in ljudi, katero prošnjo odrekel, ki mu jo za nas stori? Bi jo mogel odreči on, ki je v svojem življenji otrokom dolžnost, stariše spoštovati in vbogati, z besedo in vzgledom tako ostro zatrjeval? Gotovo, za kogar taka mati, kakor je Marija, prosi, tega tak Sin, kakor je Jezus, ne mora odmajati; in ker imamo po nauku sv. Janeza nad Jezusom *srednika* in *besednika*, kateremu Oče nič ne odreče, imamo tudi nad Marijo besednico in srednico pri Jezusu, katera od svojega Sina vse prejme, karkoli ga za nas prosi. Naj je reva in nadloga, ki nas stiska, še tako huda, Marija nam jo more s svojo priprošnjo pri Jezusu odvzeti; in kadar za nas ni nobene človeške pomoči več, nam more še Marija, naša ljuba srednica pri Jezusu pomagati. V nobeni reči pa ni Marijina pomoč potrebnejša, v nobeni močnejša, kakor pri opraviu našega dušnega zveličanja, Marija more pri svojem Sinu tudi največjemu grešniku resnično spreobrnjenje, odpuščanje grehov, tedaj rešenje od večnega pogubljenja sprostiti.

Da bote to bolje umeli in dalje pomnili, poslušajte, kar nam ajdovski Valerij o Korijolanu in njegovi materi piše. — Korijolan, mož velicih in lepih lastnosti, je svojo domovino večkrat sovražnikov otel; pa namesto plačila je bil od svojih vojakov preganjan in poslednjič iz Rima na ptuje izgnan. Zavoljo take grde nehvaležnosti razkačen, gre Korijolan k sovražnikom in jih kakor sovražnik pripelje pred ravno tisto mesto, katerega rešnik je poprej bil. Rimljani videti, da jih s silo pregnati ne morejo, pošljejo nekaj mož do njega, ga prosit odpuščanja in z darovi potolažit njegovo jezo. Pa Korijolan ne pusti pred se teh poslancev; in vsi plahi se vrnejo v svoje hudo stiskano mesto. Pošljejo do Korijolana zopet plemenitnikov in duhovnov; pa tudi oni nič ne opravijo, in Rim bi bil premagan in razdejan, ko bi jim ne bila postala besednica Korijolanova mati. Ta žena je k sreči v mestu zaostala, in k nji se zatekó obleženi Rimljani in prosijo, naj se k sinu poda in s svojo materno oblastjo ga potolaži. Mati gre in namen svojega posla srečno doseže. Brž, ko Korijolan svojo ljubo mater zagleda, ji teče naproti, jo objame z otročjo ljubeznijo, in jokaje zavpije: „Zmagala si, moja domovina, in moj srd ukrotila. Pravičen je bil moj srd, ti nehvaležna domovina; pa na prošnjo tiste, ki me je na svojem naročju nosila, ti odpustim!“ Po teh besedah je precej zaukazal, da naj se vojščaki razpuste in domu grejo.

Tudi mi smo Jezusa, ki nam je toliko dobrega storil, nas s svojo krvjo od večnega pogubljenja rešil, s svojimi grehi tako rekoč iz svojega srca pregnali. S to grdo nehvaležnostjo smo zaslužili od nebeške

domovine vekomaj odločeni biti. Pa ena je, ki more njegovo šibo še ustaviti, Marija, njegova Mati. Če se pred njegov sedež na kolena vrže, in ga za nas kesanja, poboljšanja in odpuščanja grehov prosi, takrat se mi zdi, — če smem o včlovečenem Bogu človeško govoriti, kakor bi ga videl, kako ljubeznjivo svojo Mater vzdigne —, se mi zdi, kakor bi ga slišal reči: Mati, celo mojo pravico si premagala. Pravična bi bila ta kazen, pa na tvojo prošnjo, preljuba moja Mati hočem odpustiti, hočem nesrečnim grešnikom milost dodeliti, da preteklo življenje obžalujejo in prihodnje poboljšajo.

Iz tega vidite, kako močna je Marijina prošnja pri njenem božjem Sinu; in koliko vzrokov imamo se veseliti njenega vnebovzvetja, da imamo ondi mogočno besednico, katera more tudi nam v nebesa pomagati. Saj je Marija Mati Jezusova, in Jezus svoji Materi nobene prošnje odreči ne more; ona nam more vse milosti od njega priprositi, katerih potrebujemo, da ali čisto živimo, ali resnično pokor storimo. Več, kakor dve poti, ne peljete v nebesa, pot nedolžnosti ali pokore; nas na teh dveh potih proti nebesom ohraniti, če po njihju hodimo, ali nas zopet k Bogu zavrtni, če smo se od njega ločili, k temu nam je potrebna taka vodnica, pomočnica, besednica, kakor je Marija, katera je močna in nam more, katera je tudi najdobrotljivejša in nam hoče pomagati. Marijino vnebovzvetje bi ne bilo tolikanj veselo za nas, ko bi nam v nebesih mogla, pa bi ne hotela pomagati. Pa tega se ni treba bati, zakaj kakor vam Marija lahko v nebesa pomaga, ker je Jezusova Mati, tako nam tudi hoče v nebesa pomagati, ker je naša Mati.

II. Nič ginljivejšega ni, kakor ona oporoka, ki jo je Jezus na križu malo pred svojo smrtjo storil, in v kateri je najljubše, kar je na zemlji zapustil, svojo lastno Mater, nam vsem v mater dal. *Glej, tvoja mati*, je djal, predno je umrl, svojemu najljubšemu učencu, sv. Janezu, in po njem nam vsem. Potem se je obrnil k Mariji, ji na Janeza pomignil in rekel: *Glej, tvoj sin*. Tako nas je Jezus sam svoji Materi izročil in to po vsi pravici; zakaj ker on nas svoje brate imenuje, mora tudi Marija naša mati biti. Ako je pa Marija naša mati, kako močno se smemo na njo zanesti, kako veliko od nje upati! *More li mati pozabiti svojega otroka?* vpraša Bog po preroku. Odgovori nam k našemu potolaženju: Akoravno bi bila katera tako nečloveška, vendar Marija nas pozabila ne bo. — Marija je že v življenji pokazala, da materno ljubi svoje otroke. Ko je v Kani Galilejski svatom vino pošlo, je precej svojemu Sinu to razodela. *Glej*, je djala, *vina nimajo*. Ako je Marija za časne potrebe toliko skrbela, in jim po ču-

dežu v okom priti svojega Sina prosila, kako zelo ji morejo še-le naše dušne potrebe, naše večno izveličanje, pri srcu biti. Marija gotovo nič bolj goreče ne želi, kakor da bi mi tudi v nebesa prišli, v katera je bila ona danes vzeta, — da bi se tudi mi vdeležili veselja, ki ga ona vživa.

Marija ne želi samo, da bi mi v nebesa prišli, ampak nam tudi s svojo priprošnjo pri Jezusu v nebesa pomaga. Kralj Asver je po Amanovem nasvetu sklenil vse jude pokončati, in da bi nihče za nje ne prosil, je slehernemu pod smrtno kaznijo pred se priti prepovedal. Pri vsem tem gré kraljica Estera, ki je tudi judinja bila, pred kralja, pade na kolena in vsa objokana reče: Prizanesi mojemu ljudstvu, za katero te prosim. Velika je bila ljubezen te kraljice do svojega ljudstva, pa še večja je ljubezen Marijina do nas, svojih otrok, in ona neprenehoma svojega Sina prosi za nas. Poslušaj, ti v grehah zastarani grešnik, ki do grla v hudobijah tičiš, in si komaj en pedenj od večnega pogubljenja oddaljen — o spreobrnjenju in pokori pa nič vedeti nečeš, — poslušaj, Marija ne neha prositi za te. Poslušaj ti, krščanski mladenič, krščanska devica, ki te skušnjave od zunaj in znotraj navdajajo in te na kriva pota zavoditi žugajo, poslušaj, Marija ne neha prositi za te! Poslušaj ti, ki si z mnogimi križi obložen, izpod katerih se nikakor rešiti ne moreš, — poslušaj, Marija ne neha za te prositi! Zavoljo tega je videl David devico stati pred božjim sedežem: *Stala je kraljica na tvoji desnici*, pravi. Zakaj pa ne popiše te kraljice, kakor sedeče na tronu, obdane od angeljev, in kakor solnčni žarki se lesketajoče? Sv. Avgustin nam odgovori: *Kdor hoče pomagati, ne sme sedeti, mora stati; in stanje pomočnika pomeni*. Tako je Marija naša pomočnica od tistega trenutka, kar je v nebesa prišla; ona se iz nebeških višav ogleduje po naši zemlji, in kadar vidi naše dušne ali telesne potrebe, svojega Sina dobrotljivo za nas prosi. To potrjuje sv. Brigita v svojem razodenju, rekoč: *Marija s svojim Sinom v nebesih sklenjena, ne pozabi svoje prirojene dobrotljivosti, — svoje usmiljenje do vseh razliva, tudi do najporednejših*. Ali slišiš, grešnik, tudi do najporednejših. O, koliko grešnikov je bilo po Marijini priprošnji otetih večnega pogubljenja!

Od kod pa pride, da pri vsem tem toliko ljudi v grehah živi in se večno pogubi? Marija ni tega kriva, ampak človek, ker se noče njene priprošnje deležnega storiti. Dve roki ima Marija; eno k Bogu povzdiguje, ter nam potrebnih milost prosi, drugo pa nam molí, da bi nas k sebi v sveta nebesa potegnili. Toda nekateri se nečejo njene dobrotljive roke okleniti; nekateri jo še predrzno od sebe pehajo.

Dasiravno nam Marija kot Jezusova mati v nebesa pomagati more in kakor naša mati tudi hoče, je vendar vse njeno prizadevanje zastonj, če sami nočemo. Kakor njen božji Sin nobenega v nebesa ne sili, tako tudi Marija nobenega ne sili, njeno pomoč na-se vzeti.

Zastonj bi se mi danes Marijinega vnebovzetja veselili, zastonj upali, da nas bo Marija po sili v nebesa potegnila, če tega ne storimo, kar Marija od nas terja: če za svoje zveličanje sami nič storiti in Jezusovih naukov spolnovati nečemo. Kar je Marija strežnikom v Kani Galilejski rekla, preden je Jezus vodo v vino spremenil, to tudi zdaj nam veleva: *Kar koli Gospod poreče, to storite*. Prizadevajmo si toraj vselej po Jezusovih naukih živeti in priporočujmo se Mariji, Jezusovi in naši ljubeznjivi Materi, da nam k temu potrebnih milost izprosi, da tudi mi kdaj tek svojega življenja srečno dokončamo in srečno pridemo v nebesa, kjer bomo z Marijo Boga hvalili in častili, gledali in uživali vekomaj. Amen. † Josip Rozman, dekan (1849).

2. Marija je mati vseh pravovernih, vseh grešnikov, vseh umirajočih.

Marija si je najboljši del izvolila.

Luk. 10, 42.

Prišel je slednjič tisti preveseli in presrečni dan, ko ima Marija, deviška mati božja, iz pozemeljskih rev vzeta biti v nebesa, naj bi tu na strani svojega božjega Sina kraljevala na večno. O, da bi vam pač mogel vredno popisati veličastni prihod Marijin v nebeški Jeruzalem! Ko bi vam mogel popisati, kako jej očaki in preroki nasproti hité, da bi sprejeli tisto, katero so v duhu ogledovali, kako jo vsi zveličani duhovi srečno imenujejo, mučenci pred njo pokladajo svoje palme, device svoje lilije, in kako jej Kristuš sam naproti nese krono veličastva, rekoč: *Pridi z Libana, nevesta moja, pridi, da boš kronana!* (Vis. pes. 4, 8.) Le nižje, kakor Bog sam, pa višje, kakor vse druge stvari se raduje sedaj na večno na desnici svojega Sina in nad vse angelje in svetnike povzdignena sprejema češčenje in prošnje vseh ljudstev, katera jo kličejo na pomoč.

Sv. cerkev danes svoje oči proti nebesom obrača, in videti Marijo s toliko častjo obdano, pozdravlja to svojo kraljico z besedami angelja:

„Češčena si Marija, milosti polna, Gospod je s teboj, blažena nisi le med ženami, temuč blažena med vsemi stvarmi, oblagodarjena najbolj med angelji in ljudmi.“ Ali s tem angeljevim pozdravljenjem sv. cerkev še ni zadovoljna, temuč še zraven pristavlja tri poglavitne Marijine lastnosti. Kliče jo najpoprej, da naj prosi za vse kristijane, brez razločka med dobrimi in hudobnimi, ker je mati vseh kristijanov, rekoč: „Sveta Marija, prosi za nas.“ Drugič naj prosi za nas grešnike, ker je zlasti mati tistih, ki so v nevarnosti, da bi se v grehah ne pogubili: „Prosi za nas grešnike.“ In tretjič jo kliče, da naj za nas prosi ob naši smrtni uri, ker je posebno mati umirajočih. Učimo se toraj danes Marijo spoznavati 1. kakor mater vseh vernih, 2. kakor mater vseh grešnikov, in 3. kakor mater vseh umirajočih.

Naj bi to premišljevanje naše češčenje do nje vnemalo in nas spodbadalo v vseh svojih potrebah zaupljivo k njej se zatekati. Sveta Marija, prosi za nas!

1. Marija je v resnici naša mati. Ta priimek jej je bil v najimenitnejši in najslovesnejši prigodbi na Kalvariji dan. Zakaj najbolj razsvetljeni in učeni cerkveni očetje pravijo, ko je Jezus na križu umirajoč Mariji rekel: *Žena, glej tvoj sin!* in sv. Janezu: *Glej, tvoja mati!* — se te besede tako umejo, da sv. Janez pomenja vse zbirališče pravovernih kristijanov, kateri so bili Mariji, kakor svoji materi v pomoč in varstvo izročeni.

In v resnici, ako bi mislili, da je Jezus na zadnjo uro edinega Janeza Mariji izročil, ne pa po njem vsega človeštva, bi se to reklo Jezusove misli in namene okrajševati. Umirajoči Zveličar se je na križu gotovo z zveličanjem in odrešenjem vseh brez razločka pečal, ker že svoje žive dni ni družega iskal, kakor vse zgubljene ovčice v ovčjak svojega nebeškega Očeta pripeljati. Ravno takrat, ko je na križu visel, pa je nastopil tisti čas, ko je imel svojemu nebeškemu Očetu popolnoma novo ljudstvo prestvariti, in njegova kri, ki se mu je iz ran na zemljo cedila, je bila tista rodovitna rosa, po kateri naj bi bili vsi v življenje obujeni. Je li potem mogoče, kaj družega verovati, kakor to, da je Kristus na križu na vse ljudi mislil, ker je za vse ljudi umrl? Vsi kristijani toraj so, katerim je Kristus na križu v osebi svojega učenca Janeza Marijo za mater dal. Vsakemu izmed nas je rekel: „Glej, moj sin, katerega te hočem s svojimi bolečinami in s svojo smrtjo na križu k pravi veri pripeljati in te v večno življenje voditi, vedi, da je Marija za naprej tvoja mati!

Zato tudi sv. cerkev k njej kliče: *Pokaži se, da nam hočeš mati biti, pristopi ljudstvu, ki je padlo, pa želi vstati, ti pribežališče grešnikov, ti tolažnica žalostnih, ti pomoč kristijanov, ti mati usmiljenja!* Imenuje jo našo nebeško gospo, katera nas varuje, edino srednico med Kristusom in njegovo cerkvijo, zakladnico božje milosti, mati življenja, konec božje jeze, zaklad zveličanja. Kako bi toraj Marija ta in enaka imena zaslužila, ako bi ne bila od svojega Sina na križu dolžnosti prejela, vsem nam mati biti?

2. Ali Marija ni le mati vseh vernih, ampak je tudi mati vseh grešnikov. Zato pravimo: *Prosi za nas grešnike!* Ne mislimo, da Mariji s tem krivico storimo, ako pravimo, da je pri Bogu k pridruženju nepokornih in tepenja vrednih otrok za mater postavljena. Kako bi moglo za Marijo zaničljivo biti, ako se za spreobrnjenje in zveličanje grešnikov poteguje, ker nam je Odrešenika grešnikov rodila?

Nobeden naj ne reče: Marijine misli od božjih misli ne morejo biti različne, in ker Bog grešnike sovraži, kako bi mogla najsvetejša med stvarmi jih ljubiti? Kaj mar Bog grešnike sovraži? O ne, on le greh sovraži, ne pa grešnikov. Prav za prav Bog nobenega človeka ne sovraži, ker je zmiraj pripravljen ga zopet v svojo milost sprejeti, kakor hitro se hoče odkritosrčno spreobrniti. Samo v peklu Bog sovraži in bo vekomaj sovražil vse grešnike. Zato so materne misli Marijine popolnem enake očetovskim mislim božjim. Kakor Oče le nerad strahuje in noče smrti grešnika, temuč da se spokori in živi, ravno tako je Mariji najprijetniše delo, ako more s svojimi prošnjami Bogu tako rekoč v roko pasti, in njegov že stegnjeni meč maščevanja udržati. Kakor Bog zgubljenega pa spokorjenega sinu sprejme in mu veselo pojedino napravi, ravno tako tudi Marija vse poskuša, da bi se vsi izgublenci na njeno priprošnjo nazaj k Bogu povrnil.

Ako je tedaj tu pričujoč kateri tistih grešnikov, ki se vedno z Bogom vojskujejo, ga ne izdam obupljivosti, marveč ga raje tolažim in mu svetujem, naj se k Mariji zateče. S sv. Brnardom ga svarim: *Misli na Marijo, kliči Marijo; ker ni bilo slišati, da bi bila ona koga zavrgla, ki je k njej pribežal. Kliči jo brez prenehanja z besedami sv. cerkve: Prosi za nas grešnike! prosi, da tistih milost zadobim, katerih potrebujem v ozdravljenje svoje duše!*

Toda pri tem, ljubi moji, se nikar ne motite! Marija je le mati grešnikov, da bi jih iz greha predramila. Ona grešnike le tolikanj ljubi, kolikor jej upanja dajejo, da bodo iz grešnikov pravični postali. Zakaj pobožnost do Matere božje s trdovratnostjo v grehih

zediniti; misliti jej s svojim počesčenjem prijetno službo skazovati, pa zraven njo in njenega Sina s pregrešnim življenjem sramotiti; jo prositi, da bi nam od svojega Sina usmiljenje zadobila, pa zraven ne njegovih zapoved spolnovati; ime Marijinega služabnika imeti, in dolžnosti od Kristusa nam priporočane zanemarjati: se pravi veliko-več Marijinega varstva se nevrednega skazovati, se pravi, na Marijino pomoč predrzno grešiti, iz Marijine pobožnosti se norčevati. Ni namreč mogoče, da bi bil pobožen otrok Marijin, kdor ni dober kristijan, ali si vsaj resnobno ne prizadeva, tak postati. — Marija je le mati tistih grešnikov, kateri si prizadevajo, da bi od svojega padca vstali, uči sv. katoliška cerkev. Le taki grešniki smejo zaupati, da jim bo ona usmiljena mati.

3. To zaupanje do Marije pa naj bo v nas grešnikih največje, kedar se nam bo bližala naša zadnja ura. Takrat posebno moramo k Mariji, tej mili nebeški zvezdi, svoje oči obrniti, da nam v temah in grozah smrti ne ugasne. Tako nam bo gotovo Marija še na zadnjo uro naša mati, ker jo kličemo z besedami sv. cerkve: *Prosi za nas — ob naši smrtni uri!* Ni nam drugače mogoče misliti, kakor da Marija, ki za svoje otroke čas njih življenja skrbi, toliko bolj skrbi zanje ob smrtni uri, kedar njene pomoči najbolj potrebujejo. O gotovo se takrat z vsemi svojimi močmi trudi, naj bi otela svoje otroke! Z vsemi močmi, pravim, in kako velike so! Ker je že s toliko srčnostjo in stanovitnostjo pod Jezusovim križem stala in pričujoča bila pri njegovi grenki smrti, pravi neki cerkveni učenik, da je za tega voljo od nebes posebno moč dobila, umirajočim grešnikom na strani stati. In res nam ni dvomiti, da nekaterim izprosi milost zakramentov, drugim kesanja nad grehi, tretjim časa se spokoriti, in svojo vest očistiti, in zopet drugim časne reči v red spraviti, in vsi morajo spoznati, da je niso zastonj klicali: *Sv. Marija, Mati božja, prosi za nas grešnike zdaj, in ob naši smrtni uri!*

Tudi nas, ljubi moji! čaka ta strašna ura, tudi nas bo morebiti v grehih zalezla, in teh grehov bo veliko večje število, kakor se nam jih sedaj vidi. Grehi v mislih in dejanju; grehi mladih in poznejših let. Od ene strani očitni in pohujšljivi, od druge skrivaje storjeni grehi; vedni in nevedni, ki smo jih sami storili ali krivi bili, da so jih drugi storili. Od ene strani sodnik, od druge odprto peklensko žrelo, pripravljeno nas požreti. Kaj nam bo storiti? pravi sv. Brnard. *Tebe, o Gospa, bomo klicali!* Ti boš božjo maščevalno roko vzdržala, ti moja glavo udarcev božje šibe varovala.

Koliko veselja za nas tisto zadnjo uro, da smo tiste Marijine pobožnosti opravljali, katerim se je hudobni svet posmehoval! Koliko veselje za nas, da smo drugače mislili, kakor tisti prevzetni modrijani današnjih časov, katerim je vse božje in sveto nespametno in zaničljivo! Smrt nam bo dobroto vseh teh pobožnost razodela, o katerih sedanji na pol kristijani nočejo nič vedeti in slišati, in te pobožnosti nam bodo od Boga milost sprostile, da bomo mirni in tolažbe polni zaspali v Gospodu.

Vrzi se toraj od sedaj zanaprej v naročje te usmiljene Matere, in slehrni dan svojega življenja jo prosimo, da jej ob naši smrtni uri naše vpitje in klicanje ne bo neznano. Sklepajmo s počenjem Marijinim tudi svetost življenja. Recimo jej: „Skaži se nam, o Marija, zares našo mater!“ Recimo pa tudi sebi: „Pokazati hočemo, da smo tvoji pravi otroci; otroci kraljice angelov s svojo ljubeznijo; otroci kraljice očakov, s svojo pobožnostjo; otroci kraljice prerokov in apostelnov s svojo gorečnostjo; otroci kraljice martnikov s svojo srčnostjo in stanovitnostjo; otroci kraljice spoznavalcev in kraljice devic s čistostjo in z dobrimi deli. Tako jej smrtno uro lahko vsaki izmed nas poreče: Sveta devica, pokaži mi, da si moja mati, in spoznaj me za svojega otroka. Moja mati si bila v življenji, moja mati mi bodi v smrti! Amen.

Mat. Torkar.

Deseta nedelja po binkoštih.

I. Samosvoja slepotija.

Farizej je stal in je sam pri sebi to molil: »Bog, zahvalim te, da nisem kakor drugi ljudje.«

Luk. 18, 11.

Namen, iz katerega je Gospod današnjo priliko govoril, je koj v začetku sv. evangelija naznanjen, kjer se bere: *Tisti čas je Jezus onim, kateri so sami v sé zaupali, da so pravični in še druge zaničevali, povedal to priliko.* Farizej, ki je šel v tempelj molit, se je imel pravičnega, pobožnega človeka, ker se ni zavedal velikih očitnih grehov, ker se je postil dvakrat v tednu in od vsega, kar je imel, desetino dajal, in zato je molil: »Bog, zahvalim te...« — Da bi Gospod poslušalce prepričal, kako zelo se je ta farizej sam nad

seboj motil, mu postavi drugega človeka, cestninarja, nasproti, ki je pred svetom, kakor mitničarji sploh, veljal za grešnika, pred Bogom pa je bil dopadljiv, ker samega sebe ni imel za pravičnega, marveč je ves potr zavljo svojih grehov na prsi trkal, rekoč: *Bog bodi milostljiv meni grešniku!* Nauk, ki si ga naj poslušalci posnamejo iz te prilike, pristavi Zveličar v besedah: *Povem vam, ta je šel opravičen v svojo hišo, oni pa ne; ker vsak, kateri se povišuje, bo ponižan, kdor se pa ponižuje bo povišan.*

Ali glejte, tudi med kristijani se najde dokaj takih farizejev. Ali jih ni mnogo med njimi, ki se za boljše štejejo, kakor pa so v resnici, in ali morda ti sam ne spadaš med te zaslepljene? Ker doprinašajo nekatera dobra dela ter se varujejo večjih pregreh, sami v sé zaupajo, ménijo, da so pravični in druge zaničujejo. Zelo se varajo nad svojim dušnim stanom, motijo se v sodbi glede samih sebe in si domišljujejo o pobožnosti, katere pa celo nimajo. Ker se tako držé za bogoljubne, premalo storé za popolnost. Toraj je to škodljiva goljufija samega sebe, ki jih slednjič pripravi ob večno zveličanje. Zato naj vam opišem danes to samosvojo slepotijo in v ta namen naštejem: a) studence, iz katerih izvira; b) škodo, katero napravi, da se je bomo z božjo pomočjo potem lažje obvarovali.

Če si ogledamo ravnanje evangelijskega farizeja, zapazimo trojni vir, iz katerega prihaja samosvoja slepotija tistih ljudi, ki se imajo za bolj pravične, kakor so v resnici.

1. Prvi studenec samosvoje prevare je napačna predstava o naših dolžnostih. — Evangelijski farizej je omejil vse dolžnosti, ki jih je menil imeti do Boga in do bližnjega, na to, da je včasih šel v tempelj, se varoval očividnih hudobij in doprinašal nekaj na videz bogoljubnih dejanj. Ni se menil, katere dolžnosti postava božja naklada, ravnal se je le po svoji volji. Pri takej omejitvi dolžnost je lahko samega sebe imel za boljšega, kakor pa druge ljudi. —

Na tej zmoti sloni tudi visoko mnenje, ki ga imajo mnogoteri kristijani o svoji pobožnosti. Za merilo svoje bogoljubnosti si ne vzamejo dolžnosti, ki jih Bog naklada, nego one, ki so si jih v svoji zločnosti sami postavili. Zapovedi božje in cerkvene jim niso najvišje vodilo, nego le tisto, kar se njim lahko zdi, kar jim ne dela prevelikih težav, kar jim bolj ugaja. Torej postavijo na mesto volje božje lastno voljo svojo. Ali si pa tudi ne prizadevajo popolnoma

spoznati voljo božjo. Po njihovi domišljiji volja božja le malo dolžnost naklada, zato si jih pa tudi sami le majo nalagajo. Ali je pa tudi res, da Bog le malo zahteva od nas? Gotovo ne. Saj Jezus kliče: *Bodite popolni, kakor je vaš Oče v nebesih popoln.* (Mat. 5, 48.) Saj pravi: *Če ne bo vaša pravičnost obilnejša kakor pismarjev in farizejev, ne boste šli v nebeško kraljestvo.* (Mat. 5, 20.) Saj govori: *Slišali ste, da je bilo rečeno: Ne prešestvaj! Jaz pa vam povem, da vsak, kateri ženo pogleda, da bi jo poželel, je že prešestoval s njo v svojem srcu.* (Mat. 5, 27.) Če bi bile dolžnosti, ki nam jih Bog naklada, tako malenkostne, kako bi mogel reči Zveličar: *Nebeško kraljestvo silo trpi in le silni ga potegnejo na se.* (Mat. 11, 12.)

Zato ne zadostuje, ako človek opravlja le kratke molitvice, deli malenkostno miloščino, iz navade gré v cerkev ali včasih prav mlačno prejme sv. zakramente, — pri vsem tem pa zanemarja svoje sree, svojo notranjo čistost, ne koprni po vedno večji popolnosti . . . zastonj si domišljuje, da je spolnoval svoje krščanske dolžnosti, ker Gospod hoče, da to storimo, in družega ne opustimo (cf. Mat. 23, 23.); da vedno delamo na svojem spolnjenji.

2. Drug studenec lastne slepotije je krivo presojevanje naših čednosti. — Farizej si šteje po spričevanju Jezusovem to za čednost, kar pač ni bila čednost. Bil je ponosen na to, da ni bil razbojnik, prešestnik, krivičnik, akoravno je zakrivil druge grehe, ki so pred Bogom enako kazni vredni. Bahal se je z navideznimi dobrimi deli, da se dvakrat v tednu posti in desetino daje, kar pa ni storil iz ljubezni do Boga, nego iz namena, da bi ga ljudje hvalili. In vendar ga samosvoja ljubezen tako preslepi, da se ima za pobožnega in pravičnega.

Enako zaslepljeno delajo mnogi kristijani pri presojevanju svojih čednost. Po svoji domišljiji so pobožnejši kot drugi, ker se varujejo ostudnejših grehov, pred katerimi jih zadržuje že njih narava ali zunanja okoliščina, ali ker nimajo k temu priložnosti. Ali pa imajo očitne grehe, ki jih večkrat storé, le za malenkosti ali jih pa celo sprevržejo v lepe lastnosti. Tako so n. pr. napuhneni, pa ta napuh držé le za tisto čast, ki pristoji njihovemu stanu; lakomnost in skopustvo imenujejo le modro previdnost; nečistost odenejo z obleko človeške slabosti; nezmerni so v jedi in pijači, pa pravijo, da je bila le nedolžna veselica itd.

In včasih kaj v dober namen podelijo, pa zato, da bi ljudje rekli: „Glejte ga, kako je radodaren“, ali pa ker upajo vsled tega

imeti kak drug dobiček, ali da se bo v slavi ohranilo njihovo ime. O, slabo, slabo se taki ljudje poznajo, oni imajo lupino za jedro. Le posvetni obziri jih preveč vodijo pri njih dejanjih, ne toliko ljubezen do prave čednosti. Ako bi si predočevali vselej božjo postavo in z njo primerjali svoje srce in vse nagibe svojega obnašanja in delovanja, bi pač našli, da se motijo glede svojih čednost in da imajo vzroka dovelj s cestninarjem udariti na prsi rekoč: *Bog bodi milostljiv meni grešniku!*

3. Tretji studenec lastne prevare je krivo presojevanje svojega bližnjega. — V očeh farizejevih so bili vsi, ki niso spadali k njegovi stranki, slabi ljudje. Vse je imel za ničvredne, povsod vidi le prešestnike, razbojnike, krivičnike, kakor onega cestninarja pri vratih. Le on sam je dober, brez graje. Sebe sodi milo, druge pa ostro. Pezdir vidi v očeh svojega bližnjega, bruna v lastnem pa ne.

Po teh farizejskih načelih delajo tudi mnogi kristijani. Jaz nisem — pravi marsikateri — tako ošaben, lakomen, tak pijanec, za pravljivec, tat, odrtnik, skopuh, kakor oni človek. Moje slabosti so le prenagljenja; ali grehi, ki jih bližnji doprinaša, so neizgovorljivi. Tako ti rad družega vidiš in sodiš, pa se motiš, ker ne vidiš v njegovo srce; in zakaj vse njegovo delovanje bolj v slabo obračaš? Zato, ker hočeš na vsak način za boljšega veljati, kakor drugi.

Sicer pa moraš pomisliti, s kom se ti je treba primerjati. Če se ti, kakor farizej primerjaš in presojuješ s prešestniki, razbojniki, krivičniki, se ti bo pač posrečilo samega sebe preslepiti ter se držati za polsvetnika. Pa kdo ti reče na grešnike se ozirati in po njih presojevati svoje obnašanje? Ali so oni tvoje predpodobe? Ne kliče-li apostelj (Rim. 12. 2): *Ne ravnajte se po tem svetu, temuč ponovite se s ponovljenjem svojega duha, da preiskujete, kaj je dobra, dopadljiva in popolna volja božja?* Ali ne pravi Zveličar, da naj njemu sledimo, ali nam katoliška cerkev ne postavi svetnikov za zgled? Ali nas bo večni Sodnik po zgledu grešnikov sodil, in ne marveč po svoji večni postavi?

Ako se hočeš, kristijan moj, obvarovati precenitve samega sebe, le glej na Zveličarja in njegovo življenje, glej na presveto devico Marijo in njene čednosti, glej na aposteljne, mučence, device, puščavnike, spokornike, glej na trume svetnikov in primerjaj svoje mišljenje in delovanje z njihovim življenjem in našel boš, da si komaj še stopil na pot pravičnosti.

Če vse to pretehtaš, se tudi ne boš prenačil v sodbi čez svojega bližnjega, ter ga ne boš imel za tako slabega, nego si bodeš mislil, morda je on pred Bogom dopadljiv, kakor cestninar, in se boš tako obvaroval škode, katero rodi enaka predrzna sodba.

II. Evangeliskemu farizeju je samosvoja lepota prinesla veliko škodo, tako da ni bil opravičen, njegova dozdevna pobožnost ga je pripravila ob zveličanje. Tudi kristijana pahne samosvoja prevara v časno in večno nesrečo.

Ljudi, kateri imajo kot farizej visoko domišljijo o svoji čednosti, je težko pripeljati na pot pokore. Kako bo človek, ki misli, da je pobožen in nekazniv, spregledal, da je vendar le grešnik? Kako bo došel do resničnega kesanja, do odkritosrčne spovedi, do hrepenenja po milosti in po odpuščenju grehov, ko samega sebe mami, da je pravičen? Največji drugi grešnik se lažje pripelje k Bogu nazaj, kakor pa tisti, ki se v lastni obmami za pobožnega drži in je še zbog tega ošaben. Na to se opira izrek Gospodov: *Resnično vam povem, da cestninarji in nečistnice pojdejo pred vami v božje kraljestvo.* (Mat. 21, 31.)

Zato je navadni nasledek dozdevne pobožnosti, da taki ljudje v brezskrbnosti in nekej otrplosti dalje živé. Ne pobrinejo se, da bi si posvečujočo milost božjo pridobili v dobri spovedi, ker menijo, da imajo že zagotovljeno dopadajenje božje. V svoji slepoti tako zakrknijo in zadremljejo v tako grešno spanje, da jih nobeno opominjevanje k pokori, nobena nevarnost, celó smrt več ne more zbuditi. V taki zaslepljenosti se tudi preselijo v nesrečno večnost. Sreče jim pač ni obetati, ker za svoje notranje poplajšanje nikoli niso nič storili.

Ako se hočemo obvarovati te slepotije po samosvoji ljubezni, moramo presojevati svoje misli in želje, besede in dejanja ne po svojih dozdevah, kaj je prav, kaj napačno, in ne po načelih spačenega sveta, nego po božjem nauku. Ta nam določno pove, kaj je čednost, kaj greh, in nam kaže pravo pot, po kateri stopaje moremo Bogu dopasti, ter se izveličati. Sprašujmo pogosto svojo vest po tem nauku, da bomo vedno bolj spoznali napake, katere moramo zboljšati, in čednosti, ki si jih moramo pridobiti, in se tako obvarovali one brezskrbnosti gledé zveličanja, v katero človeka zaziblje slepotija in prevelika lastna ljubezen. Z izpraševanjem vesti pa sklenimo tudi ob-

žalovanje spoznanih napak in pregreh, in zdihujmo s cestninarjem: *Bog bodi milostljiv meni grešniku!* Le tedaj, če bomo svojo pregrešnost spoznavali ter samih sebe ne slepili in resnično delovali na svojem spopolnjenji, imamo v očeh božjih pravo ceno, in bomo, kakor cestninar, opravičeni. Amen.

Anton Žlogar.

2. „Bog bodi milostljiv meni grešniku!“

Luk. 18, 13.

Vvod. Dva človeka sta šla v tempelj molit. Njuna molitev je bila zelo različna. Farizejevo ošabno govorjenje se še molitev imenovati ne sme. Cestninarjeva molitev pa, čeravno tako kratka, je toliko lepa, da so jo že premnogi za njim molili. In res, vredna je ta molitvica, da bi jo tudi mi vsak dan ponavljali, in tudi mi ali prav po besedi ali vsaj po pomenu tako molili. Kratko molitvico: „Bog bodi milostljiv meni grešniku!“ vam bom danes priporočal, in sicer zato, ker je 1. Bogu prijetna, 2. nam koristna in 3. za vse ljudi primerna.

Izpeljava. I. *Bog bodi milostljiv meni grešniku!* je Bogu posebno prijetna molitev. To najbolj razvidimo iz tega:

1. Ker je bila uslišana in je šel cestninar opravičen domov. Molitev, katera grešnika spremeni v pravičnega, mora pač Bogu prijetna biti, ker od njega toliko milost doseže.

2. Ker je po svoji vsebini ponižna. Cestninar spozna javno svojo nehvaležnost, svojo nevrednost in grešnost, kakor bi rekel z zgubljenim sinom: *Več nisem vreden tvoj sin imenovan biti.* (Luk. 15, 21.) In le ponižna molitev je Bogu všeč. *Molitve ponižnega oblake predere.* (Sir. 35, 21.) — *O sveta ponižnost, majhna si v svojih lastnih očeh, pa kako velika stojiš pred Bogom! Kako si vendar ljubeznjiva.* (Sv. Lavr. Just.)

3. Ker je skesana. Cestninar moli tako, kakor bi mu ne bilo za ves svet nič mar, edino le grehi ga skrbijo, za te prosi odpuščenja. Kdor pa tako moli, mu je gotovo tudi resna volja popoljšati se, in takemu veljajo besede: *V nebesih bo večje veselje...* (Luk. 15, 7.)

4. Ker ni le prosilna, marveč ob enem tudi častilna. Spoznava namreč: a) božjo vsegamogočnost, katera tudi grešniku more

pomagati; *b)* vsegavednost, ki vé vse grehe, ko bi bili tudi ljudem prikriti; *c)* neskončno pravičnost, ki mora kaznovati vsak greh, ako ga grešnik sam ne zbrisiuje z zadostno pokoro; *č)* neskončno svetost, katera ničesar tako ne sovraži, kakor greh; *d)* neizmerno dobroto in usmiljenost, od katere še vedno upa odpuščanja...

II. Ta molitveica nam je jako koristna:

1. Izmed vseh reči, ki si jih moremo od Boga izprositi, ste nam te-le dve najpotrebnejši: *a)* da si izprosimo milost prave spokornosti in odpuščanja grehov; *b)* da se nadalje greha varujemo in zadobljeno milost božjo ohranimo. *Nikdo ne more večnega zveličanja doseči, če mu Bog ne pomaga; Bog pa daje svojo pomoč onemu, kateri ga za njo prosi.* (Sv. Avguštin.)

2. Naše srce močno vnema k gorečnosti; kdor spozna svoj grešni stan, *a)* se bode potrudil z dobrimi deli poravnati svoje obilne dolgove, *b)* in se bode toliko bolj potrudil zaslužnja za nebesa si nabirati, čem več je zamudil v poprejšnji grešnosti in posvetnosti. Marsikdo bi ne kazal tolike gorečnosti, ko bi bil zmiraj na pravi poti ostal, a ker je za nekaj časa Boga zapustil, mu hoče potem s toliko večjo gorečnostjo služiti. To nam dokazujejo prekrasni izgledi svetih spokornikov, na pr. sv. Pavel, sv. Avguštin, sv. Marjeta Koronica itd.

III. Ta molitev je jako primerna za vse ljudi, za vse čase in za vse okoliščine človeškega življenja.

1. Vsak človek ima dovolj vzroka moliti: *Bog bodi milostljiv meni grešniku.* *a)* Ker nobenega ni, da bi mu vest ničesar ne očitala. *Ako rečemo, da nimamo greha, sami sebe zapeljujemo in resnice ni v nas.* (I. Jan. 1, 8.) — *b)* Nihče ni popolnem zagotovljen, da so mu spovedani grehi res odpuščeni. *Nič sicer nimam na vesti, toda v tem nisem opravičen.* (I. Kor. 4, 4.) — *c)* Nihče ni varen, da bi še globlje ne padel. *Kdor meni, da stoji, naj gleda, da ne pade.* (I. Kor. 10, 12.)

2. Vsak čas imamo vzrok tako moliti: v mladosti kakor v starosti, vse dni svojega življenja; zjutraj, med dnevom, zvečer, če se po noči prebudimo...

3. V vseh okoliščinah življenja moremo in moramo tako moliti: pred delom in med delom; v sreči in nesreči, v skušnjavah in nevarnostih, v veselji in žalosti med službo božjo, zlasti pri povzdigovanju; ob prejemanju svetih zakramentov itd.

Konec. Privadimo se tako kratke, Bogu tako dopadljive, nam tako koristne in za vse slučaje življenja tako primerne molitve. Ponavljajmo jo prav velikokrat in vselej s pravo srčno skesanostjo, da bo tudi slehernemu izmed nas veljalo ob zadnji uri: *Ta je šel opravičen domov*, — v hišo svojega nebeškega Očeta.

Enajsta nedelja po binkošti.

I. Glejte, kaj in s kom govorite.

Razvezala se je vez njegovega jezika in je prav govoril.

Mark. 7, 35.

Eden izmed najlepših darov božjih je naš jezik, po katerem moremo drugim svoje misli razodeti in svoje reve in težave potožiti. Jezik, beseda nas visoko nad živino povzdigne. Tudi živina vidi, sliši, hodi, čuti; govoriti pa ne more. Ker nam je tedaj Bog dar govora dal, terja tudi od nas, da moramo prav govoriti in svoj jezik v dobro obračati. Pa oh, z jezikom je skoraj največ nečasti Bogu storjene! Nekateri bi celo nobenega greha nad seboj ne imeli, ko bi ne znali govoriti, s svojim govorjenjem pa sila veliko greha storé! — Muteč, kateremu je Jezus vez jezika razvezal, je prav govoril; o marsikaterem izmed nas pa moramo reči, da napak govori, ker njegove besede niso Bogu k časti in bližnjemu k pridru. Zakaj to? ker brez premisleka in tja v en dan govori in ne gleda, kaj in s kom da govori. Ker je pa treba prav govoriti in ker je tisti popolnoma mož, kateri je svojega jezika gospodar, rečem: Bodite varni v svojem govorjenji, glejte vselej: 1. kaj govorite, in 2. s kom govorite. To je razdelek današnje pridige, katero z nerazdeljenimi mislimi poslušajte.

I. Treba je gledati, kaj govorimo, da s svojim govorjenjem lepe edinosti med ljudmi ne zbegamo, resnice ne zatajimo in spodobnosti ne omadeževamo.

a) Lepo edinost med ljudmi zbega in veliko sovraštvo napravi z obrekovanjem, če kdo zoper svojega bližnjega kaj hudega govori, kar ni res, kar si je sam zmisli; ali z opravljanjem, kadar resnične pregrehe svojega bližnjega brez potrebe razglašuje. Kadar

tisti, katerega je kdo obrekoval ali opravljal, izvé, kaj se zoper njega hudega govori — izvé se pa vse — se jezi, kolne, — tudi zoper njega hudó govori, — to se spet izvé, — se huduje in tako nastane dostikrat iz obrekovanja in opravljanja leta dolgo sovraštvo. Toraj o bližnjem nič hudega, temuč le dobro govorimo, ali pa molčimo. Edinost med ljudmi je begana s podpihovanjem, če bližnjemu povemo, kar kdo o njem hudega govori, da sovraštvo in zdražbo napravimo, če mu rečemo: to hudo in tako je o tebi govoril. Kako je to, da sta ona zakonska, ki sta se poprej tako lepo sporazumela, zdaj v tolikem sovraštvu in se kar videti ne moreta? Podpihovalni jezik je to storil; možu je na nos obesil, kar je žena zoper njega nepremišljeno rekla. Ta jezik je tedaj kriv vse jeze, vse kletve in vsegaravs in kavs. — Kako je to, da sta ta soseda, ti bratje in sestre zdaj tako mrzli eden do drugega? Poprej so vedno skup tičali, zdaj si nobene prijazne besede več ne privoščijo, — eden pred drugim bežé? Podpihovalec je to ledeno mrzlobo med nje zanesel; povedal je, kar je enega zoper drugega govoriti slišal, — k temu še dosti sam pristavil in tako lepo vez prijaznosti raztrgal.

O ti nesrečni podpihovalec, kakšen dobiček imaš od svojega podpihovanja? Si li bolj srečen, če se ljudje črtijo, kakor če se ljubijo? Dobička si se nadejal, pa sramoto boš žel in drugega ti ne gré, kakor sramota. Opominjam vas, kristijani, varujte se podpihovalca; zakaj, kakor zdaj vam pripoveduje, kar kdo zoper vas reče, tako bo spet onemu pravil, kaj vi zoper koga govorite in kakor je zdaj vašo prijaznost do drugih razdiral, tako bo razdril prijaznost onih do vas. Toraj pravi Salomon: *Šest reči sovraži Bog in sedmo studi čez vse, tistega namreč sovraži čez vse, ki pri družih zdražbe in sovraštvo napravlja*. Kdo pa več zdražb in sovraštva napravi, kakor tisti, ki o družih hudo govori, kateri donaša drugemu, kar je bilo o njem slabega govorjenega.

Bog ljubi mir in toraj tistemu, ki ga bega, ne more dober biti. Mir je bil prvo, kar so angeli ob Zveličarjevem rojstvu ljudem označevali, in mir je Jezus svojim apostelnom voščil, mir jim je dal, z mirom jih je blagoslovil, predno se je od njih ločil. — *Mirmi*, pravi Jezus, *so otroci božji imenovani*, tedaj morejo podpihovaleci, kateri iz hiše v hišo, od človeka do človeka nosijo, kar so slišali od tega ali onega hudega govoriti, hudičevi otroci imenovani biti, ker s tem zdražbe in sovraštvo delajo med otroci in stariši, med brati in sestrami, gospodarji in posli, med prijatelji, sorodniki in sosedi in lep mir med njimi begajo.

Kdor rad drugim donaša, kar se tu ali tam o njih govori, ne more nikoli pri tem dobrega namena imeti. Ko bi dober namen imel, bi nič ne pristavljal, ne govoril več, kakor je slišal, ne govoril bi k jezi napeljivih besedi; bi hudo govorjenje, ki je je zoper bližnjega slišal, v sebi zadušil, ali bi je rajše zmanjševal in izgovarjal. In ali ljudje zoper bližnjega vselej le slabo, in nikoli nič dobrega ne govoré; zakaj pripoveduje le slabo, dobrega se pa nikoli nič ne spomni? Zato, ker je hudoben in ne da bi mir pritrjeval, ga raje podira. — Podpihovalec se mi zdi kakor sod „mošta“, novega kalnega vina. Novo vino, v sod nalito, ne ostane pri miru, temveč začne šumeti, se kisati, vzdigavati in kipeti. Kar je goščave v njem, vrže pri vehi s žveplenim kislim duhom iz sebe, — čisto in dobro vino v sodu ostane. — Tako dela podpihovalec, podpihovalka. Sliši o drugih dobro in hudo, hvale in graje vredno. Precej začne v njegovih prsih šumeti, se vzdigovati in kipeti; dobro za se ohrani, hudo pa pljune s svojim sovražnim jezikom drugim v uho in s tem dostikrat smrtno večno sovraštvo napravi. — Hudobnež, ako že s svojim jezikom mirovati ne moreš in kar si slišal, povedati hočeš, zakaj zamolčiš dobro, in poveš le, kar je hudega? Ali misliš, da ti bo to molčanje prsi razneslo, kakor novo vino sod raznese, če mu duška ne pustimo? Ali imaš toliko veselja, s svojim hudobnim jezikom mir prijaznosti razdirati in nepokoj in sovraštvo napravljati? Ko bi s prižgano lučjo po vasi letal in hišo za hišo prižigal, bi morebiti škoda ne bila tolika, kakor je, kadar s podpihovanjem sreča ljudi vnemaš, in črn, sovražen ogenj v njih podkurjaš. — *Podpihovalec*, govori sv. Duh, *je med ljudmi, kar drva na ognju*. Vzemimo ognju drva in kmalu bo pogasnil, in potrebimo iz soseske podpihovalece, in veliko sovraštva bo pogašenega; potrebili jih pa bomo, če jih nikdar ne poslušamo, temuč še pokregamo, kadar nam hočejo praviti, kaj tu ali tam o nas hudega govoré. Če jim rečemo: Ako bi ti res moj prijatelj bil, bi tega ne bil prenesel . . .

b) V svojem govorjenji moramo resnični biti, nikoli drugače govoriti, kakor mislimo, toraj vsake, še tako majhne laži se varovati, kajti vsaka laž je greh in Bogu nasprotna, ker je Bog večna resnica. Modri pravi: *Lažnjiva usta dušo umoré*; in sv. Pavel nas opominja *laž pustiti in resnico s svojim bližnjim govoriti*. — *Hudič je prvi lažnik*, piše sv. Bazilij, *in on je učil druge lažnjivo govoriti*. Kako grdega učenika ima toraj lažnik. — Prvih časov kristijani so bili pripravljeni raje umreti, kakor resnico zatajiti in se zlagati. Poslušajte izgled sv. Antima in posnemajte ga. Tega svetnika so v Nikomediji,

kjer je škof bil, vojščaki iskali, da bi ga v smrt peljali. Srečajo ga, in ker ga ne poznajo, vprašajo, ali ne vé, kje bi Antim bil? „Jaz sem!“ odgovori, in jih saboj v svojo hišo pelje in dobro pogosti. Iz hvaležnosti mu hočejo vojščaki prizanesti. „Pojdmo,“ so dejali, „in cesarju porečemo, da te nismo našli.“ Sveti mož jim reče: „Bog obvaruj, da bi vam jaz dal priložnost k najmanjši laži; boljše mi je umreti, kakor z lažjo si življenje ohraniti in tako ljubeznivrednega Boga razžaliti.“

c) V svojem govorjenji ne smemo tudi nikoli spodobnosti omažeževati, kar se zgodi s kvantanjem in preklinjevanjem.

Z lepimi in spodobnimi besedami so bili že dostikrat največji grešniki na pot zveličanja peljani; nesramne besede pa in kvante so že dostikrat najnedolžnejše duše popačile in večno pogubile. O vi gnjusni, umazani jeziki, kako strašen odgovor si pred Bogom na svojo glavo nakopujete! Ne le vaših duš, temuč vseh duše, ki ste jih z grdimi besedami zapeljali, bo Bog iz vaših rok terjal, ker ste vi njih pogubljenja krivi. — Izgovarjaš se: „Jaz le v šali ali za smeh kako nerodno povem.“ Odgovarjam: Je-li to šala, s čemur je Bog razžaljen, vest ranjena, duša umorjena, peklenski ogenj podkurjen, bližnji, za katerega je vendar Jezus umrl, zapeljan? Praviš: „Če tudi kaj hudega govorim, vendar nič hudega ne mislim.“ Odgovarjam: „Ako bi tudi nič hudega ne mislil, vendar veliko hudega z nespodobnimi besedami storiš. Mislite, dva človeka gresta na svoje njive in po njih med pšenico ljuliko posejeta, eden za šalo, eden za resnico; eden iz kratkočasnosti, eden iz hudobije. Katera ljulika bo ozelenela in škodljiv sad obrodila, tista, ki je bila iz kratkočasnosti, ali tista, ki je bila iz hudobije sejana? Ali ne obe? — Tako sodbo moramo nad nesramnimi pogovori storiti; ko bi kdo tudi ne mislil z njimi koga zapeljati, ga vendar v srcu rani in vanj seme greha in večnega pogubljenja zaseje. Vprašajte jih, ki zdaj v nečistosti živé, kako so v ta grdi greh zabredli in odgovorili vam bodo večji del vsi: po nesramnih besedah, dasi ne vedó, ali so jih oni iz norčije ali iz hudobije govorili.

Opominjam vas tedaj s sv. Pavlom: *Nesramnost ne bodi nikoli imenovana med vami, kakor se svetim spodobi, tudi nesramne besede, kvante in burke ne, in z Jezusom: Od vsake nepotrebne besede bo treba odgovor dajati.*

S svojim jezikom ne smemo poslednjič tudi ne preklinjati, brez potrebe ali po krivem prisegati in božjega imena ne po nemarnem imenovati. — Kristijan, ki ti pri vsaki priložnosti hudič, satan, pre-

kleta pošast itd. iz ust leti, ali si s hudičem tako tesno zvezan, da brez njega živeti ne moreš? Ali moraš hudiča zmiraj zraven sebe imeti? — Večkrat sem vam že svetoval, da vsa svoja dela v božjem imenu začenjajte, morebiti me včasih vbogate in kadar za delo primete, rečete: v božjem imenu začnem. O lepa misel, lepa beseda! Pa če vam le delo prav izpod rok ne gré, če le živina po vaši volji ne stopi, precej zakričite: hudič, hudič te vzemi! — in nekateri vsak dan več kakor stokrat tako zakolnejo — ste svoja dela v božjem imenu začeli, v hudičevem pa jih opravljate in sklepate! Pač grdo je, da kristijan ime tistega vedno po svojih ustih svalka, kateremu se je pri sv. krstu odpovedal; v ustih, v katera je bilo že tolikokrat sv. rešnje Telo položeno. Pa ne le grdo in pregrešno, temuč tudi pohujšljivo je to; tako se naučé mladi od odrasčenih, otroci od starišev preklinjati, se naučé tisti jezik govoriti, katerega pogubljeni v peklu govoré.

Tako pregrešno je tudi svoje besede potrjevati s prisego: (Pri moji veri, pri moji duši, kakor gotovo Bog živi, Bog ne vedi za me, Bog me kaznuj, hudič me vzemi, če ni res, kar govorim.) So to besede kristijana, kateremu Jezus, njegov mojster govori: *Jaz pa vam rečem: Ne prisegajte, temuč vaše govorjenje bodi: da, da; ne, ne.* Tudi kadar vam je prisega v veliki reči od gospodske dana in vaše ali bližnjega premoženje ali srečo zadeva, je dobro premisliti treba, predno se va-njo vdaste; kako napačno je tedaj k vsaki mali reči, ki ni besede vredna, pridevati prisego, — in Boga in njegovo ime na pričo klicati! Pošten mož je razžaljen, če kdo njegovo ime večkrat in po nepridnem kliče: kako more še le Bog s tem razžaljen biti, ker je njegovo ime najvišje? V njegovem imenu bi morali koleno vkloniti, a nekateri ga celo svojim lažem za pričo kličejo. Kdor ima navado prisezati, po krivem tako rad priseže, kakor v resnici. Toraj je pregovor: *Kdor veliko prisega, mu je malo verjeti. Kateremu se ne zdi greh prisegati, se mu tudi ne zdi greh lagati.*

II. Gledati moramo tudi, s kom govorimo; da z višjimi s častjo, s sebi enacimi varno in z nižjimi pohlevno govorimo.

a) Dostikrat govoré otroci s stariši, mladi s starimi, podložni s predstojniki nespoštljivo. Le pojdite v hišo, v kateri hudobni odrasčeni sinovi in velike hčere s svojim starim očetom ali s svojo priletno materjo prebivajo, in o tej žalostni resnici se bodele prepričali. Ko bi vam sivi lasje očetovi in upadena lica materina ne povedala, da sta oče in mati, bi lahko mislili, to mora kak sužen, hlapec, kaka beračica biti, katerima iz usmiljenja kotiček v hiši privoščijo. Tako

grdo njih otroci z njimi ravnaajo, tako nespoštljivo se nad njimi zadirajo. Malokedaj jim rekó oče ali mati, ampak ded, baba, ali če jim že rekó, vselej kaj tacega pridenejo, kar jih še bolj užali. — O nehvaležni otrok, ali veš, s kom govoriš? Tvoji stariši so, od katerih imaš življenje, kateri so toliko noči zavoljo tebe prečuli, te z veliko skrbjo izredili, sebi marsikak grizljaj pritrkali in ga tebi pomolili. Od kod imaš hišo, v kateri prebivaš, njive in gozde, kateri te živijo? Kdo te je učil delati, in si kruh služiti? Ali ne stariši, in zdaj jim ti vse te dobrote z nehvaležnostjo povračuješ! Grdi odgovori, ojstre trde besede, grenko zasramovanje je plačilo njih potu in truda. — *Oko, ki očeta zaničuje in mater grdo gleda, naj orli izkljujejo in mlade postojne pozobljejo*, govori sveti Duh. Kaj pa jezik zasluži, ki s svojimi stariši brez spoštljivosti, ojestro govori? *Preklet bodi*, pravi Mojzes — pa ne le jezik, temveč ves človek, — *izmed ljudstva naj bo potrebljen, in njegovo ime naj ne bo nič več imenovano*.

b) Stariši so v svoji časti toliko več mimo svojih otrok, kakor življenje mimo smrti, dan mimo noči, luč mimo sence. Ko bi bili pa tudi njim enaki, bi ne mogli zarobljenosti in nespoštljivosti otrok zagovarjati; zakaj tudi do njih, ki so z nami enake starosti in enakega stanu, velepa pamet in vera nekako previdno govorjenje. Ali pa je to previdnost, če kdo bližnjemu vse v obraz pové, kar mu njegova prevzetnost in njegov napuh na jezik položita? Pravim, napuh in prevzetnost, ker iz tega pride zabavljanje in pikanje. Napuhnjen človek misli, da je boljši od drugih, in da ima pravico, drugim zabavljati. Praviš, sva stara znanca, sva prijatelja, — smem že to in to reči. Ali pa smeš koga zmerjati, mu zabavljati zato, ker sta znanca in prijatelja? Toliko manj ti je to pripuščeno, kolikor večja prijateljstva. Koliko prijaznosti je bilo že zavoljo nepremišljenih besedi razdrtih, kolikokrat so se že prijatelji zavoljo zabavljivih besedi tepsti in daviti začeli! Toraj pravi sv. Pavel, da mora naše govorjenje in pečanje z drugimi tako biti, kakoršno je svetnikov v nebesih, kjer popolna edinost duše sklepa, kjer nižji višjega časti, in višji nižjega ne zaničuje.

c) Z nižjim moramo pohlevno govoriti. Dasi tudi jim zapovedujemo, jih svarimo in jim njih pregrehe očitamo, jih vendar ne smemo kleti in zmerjati, — jim take pridevke dajati, kakoršni še živini ne gredó; sicer prestopimo zapoved krščanske ljubezni in podložnega k jezi razdražimo, in razdraženo srce se malokdaj poboljša. Človek ostane človek, bodisi še tako nizek; to je, ostane božja podoba,

prebivališče sv. Duha, dedič nebeškega kraljestva in brat Jezusa Kristusa, toraj ga ne smemo nikoli zaničevati.

Govoriti ni prepovedano, še-le potrebno je, ker drug družega v pomoč in tolažbo potrebujemo; toda govoriti moramo prav, ne napak; napačno govorjenje je že silo veliko hudega na svet prineslo. Postavimo tedaj stražo pred svoja usta in glejmo, kaj in s kom govorimo. Glejmo, da s svojim govorjenjem edinosti med ljudmi ne zbegamo, toraj se varujmo obrekovanja, opravljanja in podpihovanja. Glejmo, da resnice ne zatajimo, toraj se nikoli tudi v majhnih rečeh ne zlažimo. Glejmo, da spodobnosti ne omadeževamo, toraj se klafajna, preklinjevanja, nepotrebne priseganja varujmo in ne imenujmo božjega presvetega imena po nepridnem. Strelec, kateri v tarčo strelja, gleda najprej, kako je puška nabasana, potlej v cilj, kamor meri. Tako storimo mi; glejmo najprej, kaj je na našem jeziku, preden še jezik sprožimo, da se nad edinostjo, resnico in spodobnostjo ne pregrešimo; in potlej glejmo, s kom govorimo, da bomo z višimi vselej spoštljivo, s sebi enacimi varno in previdno in z nižjimi pohlevno govorili in le tako bomo, kakor mož v današnjem evangeliju, prav govorili. Amen.

† Jos. Rozman,
dekan (1840).

2. Pomagaj bolnikom!

Mark. 7, 32.

Vvod. Današnji sv. evangelij nam pripoveduje o usmiljenih ljudeh, ki so gluhomutea pripeljali k Jezusu, da bi ga ozdravil. O taci usmiljenih in postrežljivih ljudeh še večkrat beremo. Mi sicer ne moremo delati čudežev, toda bolnikom imamo dostokrat priliko, dolžnost pomagati. Pomoč je mnogovrstna: obiskati, podpirati, tolažiti. Ena najlepših del krščanskega usmiljenja je to, pa tudi najtežjih. Vsi seveda ne moremo biti kakor usmiljeni bratje in sestre... vsak po svoje vendar moremo pomagati. Zakaj, nas bo učil današnji govor. Bolnikom pomagati je I. njim potrebno, II. nam koristno.

Izpeljava. I. Potrebni so bolniki naše pomoči

1. zaradi svojega trpljenja. Če se žival vije v bolečinah svojih, nam se smili; koliko bolj človek, bolnik, ki trpi a) telesno. Bolan leži, milo ječi. Vse telo mu je razboljeno, toliko moči le še ima, da čuti svojo bolečino. Vročina mu razgreva kri po žilah, mraz mu trese ude; žolč je razlit po razsušenem jeziku, ustnice so razpečene,

lakota mu slabi zadnje moči in vendar se je jed ustavila; postelja sama mu je kakor trd kamen. Kako bridko! . . . Nima denarja; domači so na delu, toraj brez postrežbe; brez zdravnika; še trde besede sliši od trdosrčnih ljudi. Bore bolnik! . . . Zato pa trpi tudi b) duševno. Moči ga zapuščajo, čuti, da bo treba svet zapustiti, svet z veseliciami, — tolikrat jim je služil, . . . ločitev je težka. — Večne resnice vstajajo v vsej resnobi pred duhom. Smrt se bliža. Večnost! Kaj si storil zanjo? Vest te grozno obsoja. Grehov brez števila. Čednosti zginjajo kakor sneg pred pomladnim solncem. Od nikoder hladilne tolažbe. — Komu se ne smili bolnik v dno srea? Kdor tu ne pomaga, ima kremen v prsih mesto srea, je duhovnik, levit na jerihonski cesti, je morilec. Pomoč odreči onim, ki je najbolj potrebujejo, je — hudodelstvo.

2. Bolniki so tudi v grozni nevarnosti. a) Na pragu večnosti. Kakor se odloči v par dnevih, tednih, tako bode cela večnost. Sedaj si bolnik piše testament za večnost, vódi mu ti tako rokó, da pred sodbo ne bo ovržen! b) Svojega stanu se bolnik še pogosto ne zaveda. Ne vé, da je vže na kraju propada. Kakošna ljubezen do bolnika je to, zakrivati mu nevarnost, „mir“ klicati, kjer ni mirú, zaradi trenutnega strahú bolnika v večni strah strmoglavit? — Delaj vendar kakor kristijan! — Tvoja ljubezen, usmiljenje bodi modro! — c) Peklo si na vso moč prizadeva bolnika pridobiti. — *Hudič . . . ima veliko jezo, ker vé, da je malo časa* (Skrivno razod. 12, 12). Proti Bogu nič ne zmore, zato pa tem huje pritiska na podobo božjo — bolnika. Kakor večkrat premagani vojak z vso obupno silo nastavi zadnji naskok budéč v bolniku nezaupnost, obupnost, predrzno zaupanje . . . Spomine zamrzlih strasti, slabih navad pogreva . . . Kolika nevarnost! Čolnič in brodar skoro v domači luki še enkrat napadena od ljutega viharja pretečega ju treščiti na skalnato peč tik brega . . . Pesnik pravi: „Brodarjem pomoči nesimo, jim čolnič pogube otmimo!“ Ta brodar je bolnik, toraj: „Bolnikom v pomoč prihitimo, jih večne pogube rešimo!“

II. Če pomagamo bolnikom, je to koristno nam samim. Bolnik je namreč 1. namestnik Jezusa Kristusa. — *Bolan sem bil in ste me obiskali . . . Kar ste storili kateremu mojih najmanjših bratov, ste meni storili.* (Mat. 25, 36, 40.) Krasne besede! a) Kako spodbudljive! Če bi vedel, da imaš Kristusa samega trpečega, lačnega, žejnega . . . v svoji hiši, pri sosedu — kako bi pohitel skazat mu svojo ljubezen! — Prav tisto zaslugo imaš, če greš pomagat bolniku. *Bolan sem bil . . . b) kako tolažljive v*

bolezni! Če si bolan, misli si: zdaj sem najbolj podoben Jezusu. Težki križ nesem, mož bolečin sem; če s Kristusom trpim, bom ž njim tudi v veselji nebeškega Očeta. c) Kako blažilne v nevolji! Mašnik, ki je v sredi noči in v slabem vremenu klican k bolniku, si misli: Grem k Jezusu. Hči, ki cele noči strežeš svoji materi in omaguješ, ne zabi besed Jezusovih, ki jih kliče: *Pridite, blagodarjeni mojega Očeta* . . . Duša krščanska! Iz same ljubezni si se posvetila postrežbi svoje prijateljice. Zdaj medliš pri njeni postelji. Ne zabi, da si se s tem zaročila svojemu nebeškemu Izveličarju, ki je skoz križ in trpljenje šel v nebeško veličastvo, ki tudi tebi niti kozarca mrzle vode ne bo pustil brez plačila.

2. Pomoč bolnikom nam je zastava večnega življenja. *Glejte, kolik zaklad imate v bolnikih. Če jih obiskujete v imenu Jezusovem, vam bodo poroštvo večne sreče* (sv. Avguštin). Kako?

a) Z molitvijo. Ubogi bolnik je hvaležen; čim revnejši je človek, tem hvaležnejši. Kdo pa je revnejši memo bolnika? — Dolga bolezen ga je očistila; na bolniški postelji, kakor na križi, udano trpeč je Bogu gotovo ljub, in Bog bode uslišal njegove vzdihе za prijatelje, ki mu strežejo. In kadar pride pred sedež veličastva božjega, mislite da bo na nas pozabil? — b) Bolnik nam je živa, pretresljiva pridiga: nečimernost vsega posvetnega, minljivost mladosti in moči, nasledki greha, dolžnost ob dnevu zdravja se Bogu posvetiti, večnost . . Komu taki spomini ne pretresnejo srca? c) Z milostjo božjo. Sicer je največji in najboljši strežnik bolnikov še lahko grešnik, vendar *Bog mu uredi tako uro smrti, da premine ob času, ko je v stanu milosti božje* (sv. Avguštin). Ozirom odpustljivih grehov: *Blagor usmiljenim* . . . In: *Miloščina reši vsega greha in smrti in ne pusti duši priti v temó* (Tob. 4, 11).

Konec. Bolnikom pomagati je njim potrebno, nam koristno. Kakor Bog, tako gotovo tudi ti hočeš, da bi se vsi ljudje izveličali. Pomagaj k večni sreči bolniku, ki je na pragu večnosti, s tem tudi sebi pleteš zastavo večnega izveličanja. Blagor usmiljenim, ker usmiljenje bodo dosegli za čas in večnost. Tudi ti boš na bolniški postelji . . . Š kakoršno mero merite, s tako se vam bo odmerilo!

Andr. Karlin.

Homiletična zrna.

Prilike Gospodove.

27. Usmiljeni Samarijan.

Luk. 10, 25—37.

Neki učenik postave je vstal in Jezusa vpraša, da bi ga skušal. „Učenik! kaj naj storim, da bom zadobil večno življenje?“ On pa mu je rekel: „Kaj je v postavi pisano? kako bereš?“ — On je odgovoril in rekel: „Ljubi Gospoda svojega Boga iz vse svoje duše, in iz vse svoje moči in iz vse svoje misli; in svojega bližnjega kakor sam sebe.“ — In mu je rekel: „Prav si odgovoril; to stori in boš živel.“ On pa je hotel sam sebe pravičnega delati in je rekel Jezusu: „Kdo pa je moj bližnji?“ — Jezus pa je odgovoril in rekel:

„Neki človek je šel od Jeruzalema v Jeriho in je prišel med razbojnike, kateri so ga tudi oropali in z ranami obdali ter so šli in ga pustili na pol mrtvega. Primerilo se je pa, da je neki duhoven šel po tistem potu; in ga je videl in je memo šel. Ravno tako je tudi levit, ko je prišel na to mesto in ga videl, memo šel. Neki popoten Samarijan pa je prišel do njega in ko ga je videl, se mu je v srce smilil. In je pristopil in mu obvezal rane in je vлил vanje olja in vina, in ga je posadil na svoje živinče, ter ga peljal v gostilnico in ga oskrbel. In drugi dan je vzel dva denarja in ju je dal gostilničarju in je rekel: „Skrbi zanj in kolikor boš več izdal, ti bom jaz nazaj grede povrnil.“

Kateri teh treh se ti zdi, da je bil bližnji tistemu, ki je prišel med razbojnike? On pa je rekel: „Tisti, kateri mu je usmiljenje storil.“ In Jezus mu reče: „Pojdi in tudi ti tako stori!“

Dolgo in težavno je učenje s samim podukom, kratko in izdatno pa z izgledi. To pravilo modrih učiteljev vidimo posebno tukaj prekrasno uporabljeno. Ker je učenik postave hotel Jezusa skušati, mu Jezus ni hotel naravnost odgovoriti, marveč v zgodbi; pa tudi zato si je tak izgled izbral, da je ob enem stari judovski postavi z mrtvimi črkami pisani in s še bolj mrtvimi besedami razlagani, nasproti postavil krščansko postavo, ki se razodeva v blagem življenji in plemenitem dejanji. Zgodba ta je tako lepo osnovana in vsem okoliščinam kakor tudi namenu, ki ga hoče Gospod doseči, tako primerjena, da se nam zdi, kakor bi ne imel prilike pred saboj, marveč resnično dogodbo.

1. Iz Jeruzalema v Jeriho je skoro en dan hoda. Pot se vije med gorovjem po samotnih soteskah, kjer so se od nekdaj radi potikali roparji in zločinci. Potovanje ondot toraj ni le težavno, marveč zelo nevarno.

Jezus govori kar splošno o „nekem človeku“. In že s tem, da ne naznani njegovega stanu, ne drugih njegovih družinskih zadev, pokaže precej v začetku, da prava ljubezen ne dela nikakoršnega razločka ne gledé na osebo in stan. In nasprotje se še lepše pokaže,

ker nam navede dva moža, ki bi imela pred vsemi drugimi v deželi najbolj goreti za izpolnjevanje zapovedi božjih, pa je tako sramotno zanemarita. Zakaj da sta levit in duhoven judovski tako zelo hitela, nam sv. pismo ne pové. Ker pa vsaka reč najde svoj izgovor, si ga tukaj tudi lahko uganemo. Prvo, kar je tako zelo pospešilo njune noge, da sta tako hitela memo nesrečnega ranjenca, je bila gotova skrb za lastno življenje, je bil strah pred roparji; kar se je temu zgodilo, sta si utegnili misliti, to se tudi nama lahko pripeti. Tudi sta si lajšala vest s tem, da zdatne pomoči mu itak ne moreta dati, da bosta pozneje, ko prideta do ljudi, opozorila na nesrečnika, da se mu pomoč pošlje itd.; a tudi to se ne zgodi. Morebiti sta si celo v svoji dozdevni pravičnosti mislila, da je bila to pravična kazen za oropanega ranjenca. češ, Bog je pravičen sodnik.

Tudi to ni bilo brez namena, da je Jezus Judoma nasproti postavil Samarijana, kajti sovraštvo med Judi in Samarijani je bilo večje in hujše, nego med Judi in pagani. Najboljšega izmed Samarijanov, tako se glasi neko judovsko pravilo, moraš umoriti. Kakor so pa Judje sodili o Samarijanih, tako so gotovo tudi Samarijani o Judih. Ko je toraj Samarijan videl Juda poleg poti v krvi ležati, bi se bil lahko veselil njegove nesreče, ko bi bil slušal le natorno-narodno čutilo; toda ne, nesrečnež se mu v srce usmili, precej mu tudi v dejanji ljubezen skaže.

Konečno vprašanje Jezusovo bi bili skoro drugače pričakovali. Učenik postave je vprašal: Kdo je moj bližnji, da bi ga namreč ljubil kakor samega sebe? Toraj bi se nasprotno vprašanje prav za prav moralo glasiti: Kateremu izmed teh treh je bil oropan in ranjen popotnik — bližnji, da bi ga bil moral ljubiti kakor samega sebe? Tudi to ni bilo brez namena in pomena. Ko bi bil namreč drugače vprašal, bi ga bil zviti učenik lahko zavrnil, rekoč: "Tega ne vem; ravno to sem hotel izvedeti." Zdaj pa je vjet in na tako vprašanje ne more drugačnega odgovora dati. Temu je še rajše pri-trdil, ker je ménil, da Samarijani so dolžni ljubezen skazovati Judom, ne pa nasprotno. In zdaj nam je še-le prav jasen odgovor: *Še ti tako stori!* Hotel je Jezus reči: Kakor je Samarijan bližnji Judu, tako naj bo tudi Jud bližnji Samarijanu ter ga ljubi kakor samega sebe!

2. Razlagala se je že ta ljubeznjiva prilika mnogovrstno. Tu se oziramo na dvojno razlago: besedno in alegorično.

Po besedi nam pomeni to, kar je hotel Jezus doseči pri poslušalcih, zlasti pri učeniku postave; določno je hotel rešiti načelno vprašanje: Kdo je naš bližnji? Ob enem pa tudi v prelepem zgledu pokazati, kakšna mora biti ljubezen do bližnjega.

Čeravno je bil učenik postave zato prišel k Jezusu, da bi ga skušal, vendar drugo vprašanje: "Kdo je moj bližnji?" ni bilo nepotrebno vprašanje, ker v tem si judovski učenci niso bili edini. Sploh so učili, da beseda "bližnji" pomeni pravega juda domačina ali pa inozemca, ki se je spreobrnil k judovstvu; drugi so pa meje še ožje postavili, češ, da tudi med domačini je bližnji le prijatelj, ne pa sovražnik. Kako krasno pa je Jezus pokazal v tej priliki, da bližnji

naš je prav vsak človek, ker je učenik postave slednjič sam pritrdil, da je bil usmiljeni Samarijan bližnji nedomačinu, drugovercu, neznanemu, celo sovražniku svojemu!

Razun tega, da mora biti naša ljubezen splošna in ne sme nikogar izločevati, vidimo v priliki prelepo opisane še druge lastnosti, katere mora imeti krščanska ljubezen do bližnjega. Samarijanova ljubezen je do ranjenca bila srčna: *Ko ga je videl, se mu je v srce smilil*. A samo srčno milovanje še ne zadostuje; njegova ljubezen je bila velikodušna: svoje popotovanje odloži za dva dni; kar je za svoje potrebe s saboj vzel, mu odstopi, olja in vina, denarja, in še svoje živinče mu prepusti, četudi sam težko hodi, če bi tudi sam moral stradati, da je le pomagano siromaku. Njegova ljubezen je bila postrežljiva: ni še s tem zadovoljen, da mu od svojega dá, marveč on mu tudi postreže, kolikor vé in zná, — rane izpira, vliva olja in vina vanje, ter jih obveže, da bi manj sklele in se poprej zacelile; sam ga vzdigne in rahlo položi na živinče in poleg njega stopa, da bi se mu spet kaj žalega ne zgodilo, ker je še tako slab; celo v gostilni ga še noče precej tujim rokam izročiti, sam mu streže prvi dan. Njegova ljubezen je bila junaška: lahko bi si bil tudi on mislil, kakor poprej judovski duhoven in levit, da je v tem kraju tudi zanj smrtna nevarnost, kaj ko bi se roparji povrnili pa še njega napadli; junaško premaga ta strah, svoje življenje postavi v nevarnost zaradi bližnjega. Njegova ljubezen je bila stanovitna in zvesta: ni mu dovelj to, kar mu je že sam storil, še za prihodnost skrbi; da bi ne bil brez postrežbe, plača zanj, in obljubi še pozneje plačati, če bi bilo kaj več treba.

3. Posebno lepa je alegorična razlaga, katero so cerkveni učniki kaj radi rabili ob svojem poduku.

Po tej razlagi je oni človek, ki je bil prišel roparjem v roke, Adam in po njem vse človeštvo. Jeruzalem, mesto na višavi, pomeni v hebrejskem jeziku „mesto miru“, ki ga je vžival Adam v raju nedolžnosti in pravičnosti. Zapustil je nesrečni Adam Jeruzalemske višave in se pogreznil v Jerihonske nižave. Prišel je med roparje — hudobne duhove; le-ti so ga slekli, vzeli mu belo oblačilo nedolžnosti, milosti božje in prvotne pravičnosti, v kateri se je poprej lesketal ljubljeneec — otrok Božji! S tem še nezadovoljni, so ga tudi hudo ranili: njegov um je otemnjen, njegova volja tako oslABLJENA, poprej tako blago srce vse spremenjeno; telo slabotno, bolešno, vse nadložno, — oh, ves, ves je ranjen na duši in na telesu! Ranjena je njegova glava z napuhom, njegovo čelo z predrznostjo, oko z nevoščljivostjo, noge in roke z lenobo itd.; ranjen je bil ves človek z osatom in trnjem trpljenja, bolezni, nadlog itd. Res najboljši izraz za njegov prežalostni stan je beseda „napol mrtev“. Ni bil sicer popoln mrtev, ker njegove natorne moči, um in volja, ga še niso zapustile; vendar je bil po zgubi čeznaturnih darov tako zelo udarjen, da si sam ni mogel pomagati, da sam ni mogel več vstati, res — napol mrtev je ležal.

V takem žalostnem stanju ga najdeta duhoven in levit. Po razlagi mnogih učenikov nam pomenita ta dva moža paganske modrijane pa voditelje Izraelskega ljudstva. Paganski modrijani so čutili gorje padlega človeštva in v svojih spisih tudi milovaje opisovali, a zdravila za bolno in ranjeno človeštvo niso poznali; mnogi so celo z napačnimi zdravili rane še shujšali. Tudi duhovstvo starega zakona ni moglo napol mrtvega človeštva k popolnemu življenju obuditi. Sv. Krizostom piše: *Niti duhoven Aron po svojih daritvah niti njegov brat, levit Mozes, po postavah stare zaveze, katero je oznanoval, nista mogla človeštva rešiti iz nadloge.* Vse daritve in vse naprave stare zaveze so kazale od daleč na prihodnjega Odrešenika, a rešilne same še niso bile; kolikor so imele veljave, so jo imele le z ozirom na prihodnega Zveličarja. Preroki so sicer kazali v prelepih prerokbah rešenje sveta, — toda od daleč v prihodnosti, sami tudi še rešenja niso mogli dati.

Tako je preteklo tisoče let, — napol mrtvo je ležalo človeštvo; gledala sta njegovo gorje duhoven in levit, — modrijan paganski, svečeniki in učniki izvoljenega ljudstva, — pa sta memo šla!

Ali bo človek vedno ostal brez pomoči, ali bo vedno ležal v nezavesti in omotici? Ali je ne bo dobrotne roke, da bi ga vzdignila, rešila? — O da, pride, pride tako dolgo zaželeni! Že angelj naznanja njegov prihod; nebeški glasi ga že napovedujejo: usmiljeni Samarijan — Jezus Kristus — je zapustil nebeški Jeruzalem in s svojim prečudnim včlovečenjem približal se je v Jerihonske puščave — v solzno dolino našo! Pristopil je k ranjenemu popotniku, približal se mu je, ker je človeško natoro vsprejel in razun greha v vsem njemu enak postal: *Beseda je meso postala in med nami prebivala.* Ne le en dan, marveč 33 let si je dal opraviti z ranjencem; prevzel je neizmerne skrbi in težave zanj, odpovedal se je vsem radostim in častem, slednjič še življenje dal. Olja in vina je vlival v rane: olja svojih tolažilnih nauk in vina svoje presvete rešnje krvi in svojih milosti; rane obvezuje bolniku, ker mu s svojimi milostmi daje moč, da se grešne rane zacelijo, da greh zapusti in se poboljša.

Vendar, kaj bi bilo pomagalo, ko bi bil nebeški Samarijan človeštvu sicer rane obvezal in z oljem in vinom ohladil, ko bi ga bil pa v puščavi samemu sebi prepustil? Toda tega ni storil; usmiljeni Samarijan, naš Zveličar, ki je svoje ljubil, ljubil jih je do konca! Sam nam je pripravil gostilno, gostilno prelepo in obširno za vse bolno človeštvo, — namreč sveto cerkev in gostilnik, kateremu je izročil svoje bolnike, je njegov namestnik sv. Peter in ž njim vsi škofje in mašniki. Izročil mu je dva denara: oblast, njegov božji nauk oznanovati in oblast sv. zakramente deliti. O, v tej prelepi gostilni je obilno preskrbljeno za vse, karkoli potrebujemo, da bi zacelili vse rane ter mogli popolnem zdravi se povrniti v nebeški Jeruzalem. Da, pripravljen je še več dati, ko bi ne zadostovala ta dva denara, nauk in milosti svetih zakramentov; še s čudeži in nenavadnimi milostmi hoče na pomoč priti; tudi z odpustki hoče še takorekoč poslednje bolečine in slabosti ozdraviti. Ko je Zveličar vse tako lepo poskrbel

za človeštvo, zapustil je svet, da gre spet nazaj v nebesa; poprej pa je obljubil, da bo spet prišel ter ves trud poplačal. To se bo zgodilo na sodnji dan; takrat bo sv. cerkev nehala biti gostilnica in bolnišnica, spremenila se bo v zmagovalno cerkev v slavi in sreči nebeskega Jeruzalema.

Pogled na slovstvo.

1. **Valentin Vodnik**, prvi slovenski pesnik. Slovenski mladini spisal Peter Bohinjec, kapelan. V Ljubljani. Tisek J. Blaznikovih naslednikov. 1889. 8° str. 58. S podobo Vodnikovega spomenika na čelu. Cena 15 kr.; sto izvodov ob enem 12 gld.

Z veseljem pozdravimo tudi ta III. zvezek »knjižnice družbe sv. Cirila in Metoda«, še zlasti zato, ker je v ravno takem trenutku na svitlo prišla, ko se bo s posebnim zanimanjem čitala in se najbolj stalno v spomin vtisnila. Razdeljena je v deset odstavkov: 1. Vodnik — dijak, 2. Vodnik — kapelan, 3. Vodnik — učitelj, 4. Vodnik — mrič, 5. Vodnik — pesnik, 6. Vodnik pisatelj, 7. Vodnik — slovničar, 8. Vodnik — zgodovinar, starinar in nabiralec narodnega blaga, 9. Vodnik — človek in značaj, 10. Vodnik — slavljenec. V tem okvirju je pridni in spretni pisatelj P. Bohinjec vse lepo razvrstil in umetno sestavil, karkoli je za bolj odraslo mladino mogoče po sedanjih virih zanimivega poiskati. Jako srečna je bila misel, tako pregledni in natančni životopis našega tolikanj zaslužnega rojaka mladini v roke podati, ker od njega se lahko marsikaj dobrega nauči, zlasti neumorne pridnosti in značajne stanovitnosti, kakor pisatelj večkrat med tokom navdušenega opisovanja posebej opozori, z vzbudilnimi klici jo k posnemanju opominjaje. Treba je, in tudi šola po pravici zahteva, da se mladina vsaj z najznamenitšimi domačini natančneje seznani. — Da je imel Vodnik tudi od tedanje vlade marsikaj neljubega trpeti, zlasti gledé časti in plače, ga sicer tudi odrasli milujemo, a mi si to lahko razlagamo iz tedanjih razmer, v katerih je bila slovensčina in osobito še Vodnikova delavnost in domoljubnost; toda ne-skušena mladina tacih reči še ne zna prav razložiti in rzsoditi; zato bi bili raje videli, da bi se bila v mladinski knjigi ta stvar kar bolj ob kratkem memogredé omenila ali pa celo opustila, iz spoštovanja do avtoritete. — Pisave Bohinjeve smo že vajeni, ker ni več novinec na tem polji, toraj nam je ni treba še posebej hvaliti; v tej knjižici je še tembolj živa, čembolj je bil vnet za svoj predmet, ker je veljalo poslaviti slavnostni dan odkritja krasnega že dolgo pričakovanega spomenika Vodnikovega. Tudi ta knjižica se ne sme pogrešati v nobeni šolski knjižnici ter naj se pridno daja v roke bolj odrasli mladini.

2. **Cvetje z vrtov sv. Frančiška**. Časopis za verno katoliško ljudstvo, zlasti za ude tretjega reda sv. Frančiška. Vreja in izdaja P. Stanislav Škrabec. Ta vrli mesečni list je ravno končal 8. tečaj. To nam daje priliko, da ga prav toplo priporočamo zarad skrbno odbrane, jako spodbudne in podučne vsebine, daljših svetniških življenjepisev itd. — Naročnina znaša samo 70 kr. in se pošilja opravištvu »Cvetja« v frančiškanskem samostanu v Gorici. Naj bi premožniši naročniki prostovoljno kaj pridejali.